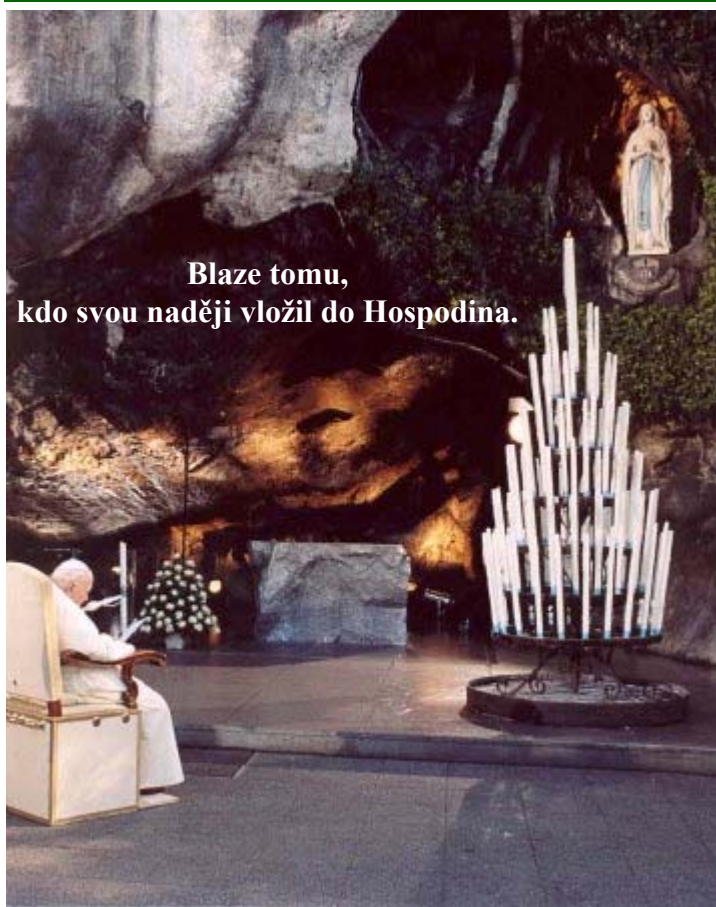

FARNÍ INFORMÁTOR

6. NEDĚLE V MEZIDOBÍ – 11. ÚNORA 2007

**Blaze tomu,
kdo svou naději vložil do Hospodina.**

MODLITBA VĚŘÍCÍCH

K: Bratři a sestry, složme svou naději na Hospodina, který dbá o cestu spravedlivých a je oporou těch, kdo jsou upřímného srdce:

**L: BOŽE,
NAŠE ÚTOČIŠTĚ A
SÍLO, VYSLYŠ
NÁS.**

● Ty, který jediný jsi svatý a celá země je plná tvé slávy: proměň smýšlení lidí, vykoupených drahocennou krví tvého milovaného Syna.

● Ty, jenž jsi chudým světil příslib Božího království, nauč svou Církev pokornému smýšlení, a dej, aby věřící došli naplnění tvého příslibu.

● Ty, jenž jsi hladovějící a žízňící po spravedlnosti ujistil, že budou nasyceni, pohleď na Spravedlivého a zjednej právo všem utiskovaným.

● Ty, jenž jsi Mariiným Neposkvrněným početím začal dílo vykoupění, pomáhej těm, kdo den co den pracují při zajištění odpovídající a láskyplné pomoci nevládně nemocným i lidem, kteří se nacházejí v terminální fázi nemoci a jejich rodinám

● Ty, jenž jsi smrtí a zmrtvýchvstáním svého Syna dal naději všem, kdo umírají ve spojení s Ním, přiveď k dokonalosti putování víry našich zesnulých.

K: Bože, Otče všemohoucí, Ty nás evangeliem svého Syna učíš cestám tvé prozřetelnosti, Dej, ať máme stále na paměti „běda“ těm, kdo spoléhají na člověka a svou oporu hledáme u Tebe, abychom tak došli údělu blahoslavených.

Prosíme o to skrze Krista našeho Pána.

L: Amen.

LITURGICKÉ TEXTY 6. NEDĚLE V MEZIDOBÍ

1. ČTENÍ – JER 17,5-8

Čtení z knihy proroka Jeremiáše.

Toto praví Hospodin: "Prokletý člověk, který spoléhá na člověka, kdo za svou oporu pokládá smrtelníka, svým srdcem odstupuje od Hospodina! Je jako jalovec na pustině: nic dobrého se mu neukáže, svůj domov má v suchopárné poušti, v solném kraji, kde nelze bydlet.

Požehnaný člověk, který doufá v Hospodina, jehož oporou je Hospodin! Je jako strom, který je zasazen u vody, který své kořeny vyhání k potoku; když přijde vedro, nestrachuje se, jeho listí zůstává zelené, ani v suchém roku nemá starosti, nepřestává nést ovoce."

ŽALM 1

Blaze tomu, kdo nechodí, jak mu radí bezbožní, – nepostává na cestě, kudy chodí hříšní, – a nezasedá ve shromáždění rouhačů, – ale má zalíbení v Hospodinově zákoně – a o jeho zákoně přemítá dnem i nocí. Podobá se tak stromu zasazenému u vodních proudů, – ve svůj čas přináší ovoce, – listí mu nevadne – a daří se mu vše, co koná. Jinak je tomu s bezbožnými, zcela jinak: – jsou jako pleva rozvátá větrem. – Vždyť Hospodin dbá o cestu spravedlivých, – ale cesta bezbožných skončí záhubou.

2. ČTENÍ – 1KOR 15,12.16-20

Čtení z prvního listu svatého apoštola Pavla Korint'ánům.

Bratři! Káže se o Kristu, že vstal z mrtvých. Ale jak potom mohou říkat někteří z vás, že vzkříšení mrtvých není? Jestliže tedy mrtví nevstávají, ani Kristus nevstal. A nevstal-li Kristus, vaše víra nemá cenu, protože pak jste ještě ve svých hříších, a jsou ztraceni i ti křesťané, kteří už zesnuli. Máme-li naději v Krista jen v tomto životě, pak jsme nejubožejší ze všech lidí. Ale Kristus z mrtvých vstal, a to jako první z těch, kteří zesnuli.

EVANGELIUM – LK 6,17.20-26

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Když si Ježíš vyvolil dvanáct apoštolů, sestoupil (z hory) a zastavil se na rovině. A s ním velký zástup jeho učedníků a velké množství lidu z celého Judska, z Jeruzaléma i z tyrského a sidónského pobřeží. Ježíš se zahleděl na své učedníky a řekl:

"Blahoslavení, vy chudí, neboť vaše je Boží království.

Blahoslavení, kdo nyní hladovíte, neboť budete nasyceni.

Blahoslavení, kdo nyní pláčete, neboť se budete smát.

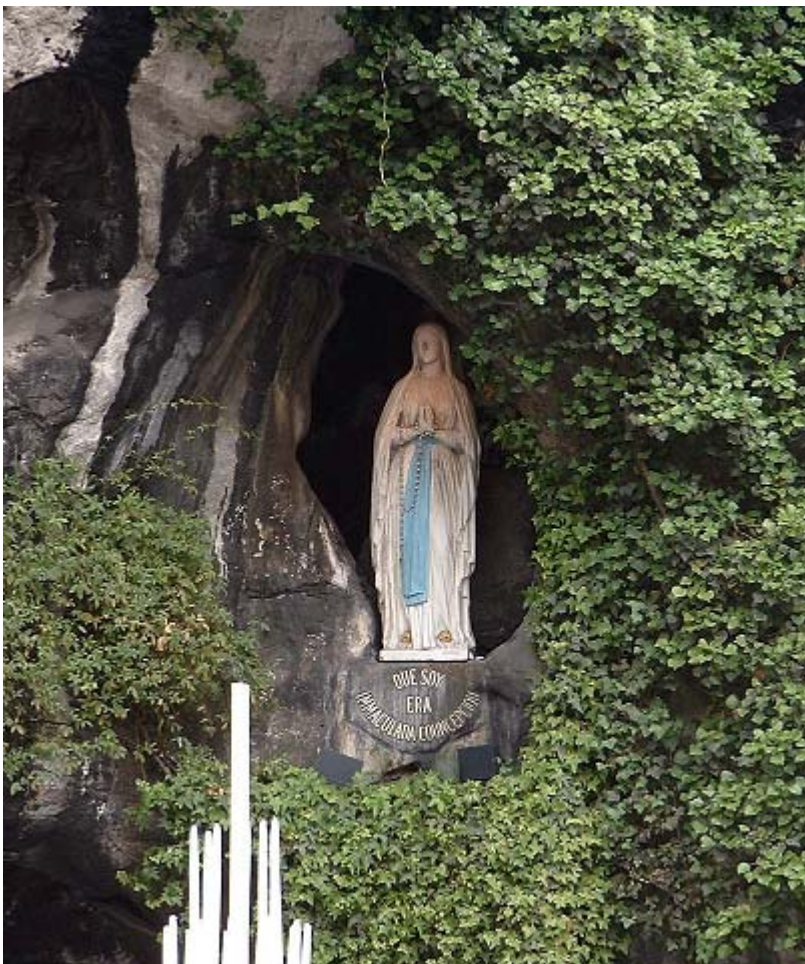
Blahoslavení jste, když vás budou lidé nenávidět, když vás vyloučí ze svého středu, potupí a vaše jméno vyškrtnou jako prokleté kvůli Synu člověka. Radujte se v ten den a jásejte, máte totiž v nebi velkou odměnu; vždyť stejně se chovali jejich předkové k prorokům.

Ale běda vám, boháči, neboť už máte své potěšení.

Běda vám, kdo jste nyní nasyceni, neboť budete hladovět.

Běda vám, kdo se nyní smějete, neboť budete naříkat a plakat.

Běda, když vás budou všichni lidé chválit, vždyť stejně se chovali jejich předkové k falešným prorokům."

**Naše Paní z Lurd, Panno celá krásná,
která ses jednoho dne zjevila Bernardetě ve výklenku massabielské jeskyně,
pokorně se obracíme k Tobě.
Tys žádala Bernardetu, aby hloubila v zemi,
aby vytryskl pramen, a aby se modlila za hříšníky.
Vylij na nás milost svého pokoje.
Otevři naše srdce Slovu tvého Syna,
aby nás pohnulo k odpuštění, jak nás vyzývá, a obrátilo k radostné zvěsti.
Naše Paní z Lurd, jenž jsi nám odhalila a stále zjevuješ nebeské světlo,
prosíme Tě za hříšníky a v tebe vkládáme svou naději,
Veď nás po cestách míru a odpuštění.
Naše Paní smíru, Paní hříšníků, Útěcho nemocných a trpících,
probud' v nás lásku svého Syna a učíš naše srdce ochotným k odpuštění. Amen.**

DUCHOVNÍ A PASTORAČNÍ PÉČE O NEVYLÉČITELNĚ NEMOCNÉ

Poselství papeže Benedikta XVI. k XV. Světovému dni nemocných

11. února 2007

Draží bratři a sestry,

11. února 2007, v den, kdy církev slaví liturgickou památku Panny Marie Lurdské, se bude konat v Soulu v Koreji XV. Světový den nemocných. Některá shromáždění, konference, pastorační setkání a liturgické oslavy budou probíhat za účasti zástupců korejské církve, zdravotnického

personálu, nemocných a jejich rodin. Církev se znovu dívá na ty, kdo trpí, a obrací svou pozornost na nevléčitelně nemocné, z nichž se mnozí nacházejí v terminální fázi nemoci. Nacházejí se na všech kontinentech, zvláště pak na místech, kde jsou chudoba a těžkosti příčinou smutné bídy a utrpení. Vědom si tohoto utrpení budu duchovně přítomen na Světovém dni nemocných, spojen s těmi, kdo se setkají, aby diskutovali o ranách, kterými jsou nevléčitelné nemoci v našem světě, a povzbuzovali křesťanská společenství v jejich úsilí a svědectví o Pánově soucitu a milosrdenství.

Nemoc s sebou nutně přináší okamžik krize a závažné konfrontace s osobní situací člověka. Pokrok lékařské vědy často poskytuje potřebné nástroje, jimiž lze čelit alespoň fyzickým aspektům této problematiky. Lidský život však má svá vnitřní omezení a dříve či později skončí smrtí. Je to zkušenost, k níž je povolána každá lidská bytost a na niž se musí připravovat. Navzdory pokrokům vědy však nelze najít lék na každou nemoc a v nemocnicích, v hospicích i v domovech na celém světě se setkáváme s utrpením mnoha našich nevléčitelně nemocných bratří a sester, kteří jsou často v terminální fázi své nemoci. Kromě toho mnoho milionů lidí na světě stále ještě žije v podmínkách zdraví škodlivých, bez přístupu k nezbytné základní lékařské péči. Důsledkem toho je, že počet lidských bytostí považovaných za "nevléčitelně nemocné" se velmi zvýšil.

Církev touží podpořit nevléčitelně nemocné a lidi v terminální fázi jejich choroby, a proto vybízí k sociální politice stejné pro všechny, která by přispěla k odstranění příčin mnoha nemocí. Naléhavě žádá zlepšení pomoci pro umírající a pro ty, kdo nemohou počítat s žádnou lékařskou péčí. Je nutné prosazovat politiku vytvářející takové podmínky, za nichž by lidské bytosti dokázaly snášet i nevléčitelné nemoci a čelit smrti

důstojným způsobem. V této souvislosti je třeba znovu zdůraznit nezbytnost většího počtu center paliativní péče, která by poskytla integrální opatrování a nabízela nemocným lidskou pomoc i potřebný duchovní doprovod.

To je právo každé lidské bytosti, o jehož obranu se všichni máme zasazovat.

Chci povzbudit úsilí těch, kdo den co den pracují při zajištění odpovídající a láskyplné pomoci nevléčitelně nemocným, a těm, kdo se nacházejí v terminální fázi nemoci a jejich rodinám.

Církev po příkladu dobrého Samaritána, vždy projevovala mimořádnou starost o nemocné. Prostřednictvím svých jednotlivých členů i institucí stále stojí nablízku trpícím a umírajícím a snaží se zachovat v tak důležitých momentech lidského života jejich důstojnost. Mnozí z členů zdravotnického personálu, pastorační pracovníci, dobrovolníci i instituce na celém světě slouží neúnavně nemocným v nemocnicích, v jednotkách paliativní péče, na ulicích měst, v rámci projektů domácí péče i ve farnostech.

Nyní se obracím na vás, drazí bratři a sestry, kteří trpíte nevléčitelnými nemocemi a dospěli jste až do terminální fáze své choroby. Povzbuzuji vás nazírat na utrpení ukřižovaného Krista a ve spojení s ním se obraceli k Otci v naprosté důvěře, že veškerý život, a zvláště ten váš, je v jeho rukou. Uvědomte si, že všechna vaše utrpení ve spojení s Kristem se ukáží jako plodná pro potřeby církve a světa. Proším Pána, aby posílil vaši víru v jeho lásku zvláště během zkoušek, jimž čelíte. Doufám, že všude tam, kde jste, vždy nacházíte povzbuzení a duchovní posilu potřebnou pro vaši víru a pro cestu vedoucí blíže k Pánu života. Prostřednictvím kněží a pastoračních spolupracovníků vám chce církev pomáhat a být po vašem boku ve chvíli, kdy to potřebujete, a tak zpřítomňovat Kristův láskyplný soucit s těmi, kdo trpí.

A nakonec prosím všechna církevní společenství po celém světě, zvláště ta, která se věnují službě nemocným, aby i nadále – s pomocí Panny Marie, *Uzdravení nemocných* –

vydávala účinné svědectví o láskyplné péči Boha, našeho Otce. Kéž Blahoslavená Panna, naše Matka, potěší nemocné a podpoří ty, kdo jako milosrdní Samaritáni věnují svůj život léčení fyzických a duchovních ran trpících. Spojen s vámi v myšlenkách a v modlitbě vám uděluji své apoštolské požehnání na znamení síly a pokoje v Pánu.

Vatikán, 8.12.2006

Benedictus PP XVI

DECRETUM

Speciales conceduntur Indulgentiae christifidelibus occasione «XV Mundialis Infirmorum Diei»

Protože člověk upadl do prvotního hříchu, který ho zbavil jak nadpřirozených, tak mimořádných darů, Bůh Stvořitel a Vykupitel, ve svém nekonečném milosrdenství, úzce spojil tajemným poutem to, co žádá spravedlnost s tím, čeho se dostává odpuštěním: proto útrapy, jež mají povahu trestu, se stávají jedinečnou příležitostí k odčinění hříchů a k růstu v ctnostech, a tak sledováním cesty spásy. Tato dispozice Boží prozřetelnosti se ve prospěch věřících naplňuje v síle velikonočního tajemství Krista, který když umíral, stal se dárce života a tím, že vstal z mrtvých je zárukou neotřesitelné naděje v naše budoucí vzkříšení.

Je-li proto samotný stav nemoci, v němž je člověk podroben nemocem a útrapám s nimi spojenými, přijímán postoji víry, naděje a lásky, jakožto předmět nejsvětější Boží vůle, stává se důvodem větší svatosti.

Dále je nezbytně nutné, věnovat velkou pozornost skutečnosti, že lidské léky jsou omezené a že tedy nevyhnutelně nastane čas, který přivede člověka ku konci jeho putování po této zemi: k nemocným, kteří do tohoto stavu upadli, je třeba věnovat o to pozornější péči a větší lásku, aby tak přechod z tohoto světa k Otci byl posilován božskými útěchami aby – jak vroucně prosí Církev za umírající – se jim ukázala tvář tichého Ježíše Krista a co nejjasněji zazněl jeho hlas, který je volá k věčné slávě a štěstí. Vědoma si toho, Svatá Matka Církev, si živě přeje, aby se každoroční slavení „Světového dne nemocných“ stalo účinnou katechezí o nauce, která se tu připomíná, o pokladu Zjevení stran hodnoty a funkce bolesti.

Aby tedy věřící, kteří se zúčastní zmíněného slavení, které se bude konat v městě Soul nadcházejícího 11. února, v den památky bl. Panny Marie Lurdské, byli stále více oživováni tímto vědomím, přál si Svatý Otec toto slavení obohatit darem Odpustků, jak následuje.

Plnomocné odpustky se udělují věřícím, kteří za obvyklých podmínek (svatá zpověď, svaté přijímání a modlitba na úmysly Svatého Otce) a s duší vzdálenou jakémukoli hříchu, se nadcházejícího 11. února zbožně zúčastní v městě Soulu či na kterémkoli jiném místě, stanoveném církevní autoritou anebo se zúčastní pobožnosti, slavené s úmyslem vyprosit od Boha dosažení cílů „XV. Světového dne nemocných“.

Věřícím, kteří ve státních nemocnicích či v soukromých domovech jako „milosrdní Samaritáni“ slouží láskyplně nemocným, zvláště pak trpícím nevyléčitelnými chorobami či umírajícím, a z tohoto důvodu své služby se nemohou výše uvedené pobožnosti zúčastnit, se dostane stejného daru **Plnomocných odpustků**, jestliže tohoto dne budou věnovat aspoň několik hodin své charitativní péče nemocným, jakoby to dělali samotnému Kristu Pánu (srv. *Mt 25,40*). Majíce duši vzdálenou jakémukoli hříchu a úmysl splnit jen co to bude možné podmínky, požadované k získání plnomocných odpustků.

PAENITENTIARIA APOSTOLICA

DECRETUM

**Speciales conceduntur Indulgentiae christifidelibus
occasione «XV Mundialis Infirmorum Diei»**

Cum in originale peccatum incidisset homo, et ob hanc ipsam causam donis se expoliasset sive supernaturalibus sive praeternaturalibus, infinita sua misericordia, Deus Creator et Redemptor ita ea quae iustitia postulat et ea quae veniam conciliant, mysterioso coniuncti nexu, ut mala, quae rationem habent poenae, bona fierent occasio ad offerendam peccatorum expiationem, ad augendas virtutes, ad aeternam comparandam salutem; quae Divinae Providentiae dispositio reapse fidelibus applicatur virtute mysterii Paschalis Christi, qui moriens factus est largitor vitae et resurgens certissimum spem affert nostrae futurae Resurrectionis.

Age vero, condicio illa qua homo morbis est subiectus, et doloribus inde manantibus, si quidem Fide, Spe et Caritate operantibus, prout in divina sanctissima voluntate continetur, accipitur, causa fit maioris sanctitatis.

Illud vero peculiarissima ratione meditandum est, humana remedia limitibus esse signata, et exinde tempus necessario advenire in quo terrestis itineris humanae vitae finis urget: huiusmodi aegrotis maximae sunt impendendae curae, summa est exhibenda caritas, unde transitus ex hoc mundo ad Patrem divinis solaciis iuvetur, et ita revera - prout Ecclesiae oratio pro morientibus fert - mitis Iesu Christi vultus appareat infirmis et vox Eius, ad gloriam et laetitiam aeternam vocantis, clarissime resonet.

Quod quidem Mater Ecclesia considerans, annuum «Mundialis Infirmorum Diei» celebrationem percipit fieri veluti efficacem catechesim circa recensitam thesauri Revelationis doctrinam de pretio et momento doloris.

Ut autem christifideles, qui memoratae intererunt celebrationi, proxima die XI Februarii, in liturgica scilicet memoria B. Mariae Virg. Lapurdensis, in urbe Seulensi habendae, magis magisque sacris his sensibus sese conformet, Beatissimus Pater Indulgentiarum dono illam ditare decrevit, prout in sequentibus determinate exponitur.

Plenaria conceditur *Indulgentia*, suetis conditionibus (sacramentalis Confessionis, eucharisticae Communionis et orationis ad mentem Summi Pontificis) rite adimpletis, animo quidem omnino elongato ab affectu erga quodcumque peccatum, christifidelibus die XI Februarii huius anni lucranda, si sacro cui ritui, ad «XV Mundialis Infirmorum Diei» fines a Deo impetrandos celebrato, vel in urbe Seulensi vel in quocumque alio loco, ab ecclesiastica auctoritate determinato, devote interfuerint.

Christifideles vero qui, vel in publicis nosocomiis vel in privata aliqua domo, ut «boni Samaritani» aegrotantium misericordii sollicitudine curam agunt, illorum praesertim qui incurabiles seu in propinqua morte sunt, et huiusmodi muneris explendi causa supradicto sacro ritui interesse nequeunt, eisdem tamen *plena* *Indulgentiae donum* consequuntur, si illud caritatis servitium, veluti ipsi Christo Domino persolutum (cf. Mt 25, 40), generose saltem per aliquot horas dicta die expleverint, eadem animi dispositione habita et proposito concepto quam primum perficiendi condiciones ad plenariam obtinendam *Indulgentiam* requisitas.

Christifideles qui infirmitate, senectute vel alia huiusmodi causa, impediuntur quominus ritui ut supra celebrando interesse possint, *plena* *Indulgentiam* consequuntur, si, elongato animo a quocumque peccato et concepto proposito suetas condiciones, cum primum eis possibile erit, adimplendi, illa die sese in spiritu et desiderio una cum Summo Pontifice dictae celebrationi univerint, et sui corporis infirmitates animique aegritudines Deo per Deiparam Virginem Mariam, «Salutem infirmorum», obtulerint.

Denique *partialis* conceditur *Indulgentia*, omnibus christifidelibus, a die IX usque ad diem XI proximi mensis Februarii corde saltem contrito assequenda, quoties devotas Misericordii Deo preces fuderint, ad supradictos fines in adiutorium infirmorum implorandos, in primis incurabili vel fini vitae appropinquantium.

Praesenti hac vice valituro. In contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque.

Datum Romae, ex aedibus Paenitentiarum Apostolicarum, die XXV Ianuarii MMVII, in Conversione S. Pauli, Apostoli.

IACOBUS FRANCISCUS S. R. E. Card. STAFFORD

Paenitentiarum Maior

Ioannes Franciscus Girotti, O. F. M. Conv.

Ep. Tit. Metensis, Regens

Věřící, kteří pro nemoc, pokročilý věk či jiný podobný důvod, se nemohou výše uvedené pobožnosti zúčastnit, získají **Plnomocné odpustky**, jestliže s duší vzdálenou jakémukoli hříchu a odhodláni splnit obvyklé podmínky, jen co jim to bude možné, se onoho dne ve spojení se Svätým Otcem duchovně s touhou zúčastní výše uvedeného slavení a prostřednictvím Panny Marie, „Uzdravení nemocných“, obětují Bohu svá tělesná i duševní utrpení.

Částečné odpustky se konečně udělují všem věřícím, od 9. do 11. února pokaždé, když se zkroušeným srdcem se obrátí k milosrdnému Bohu ve zbožných modlitbách na výše uvedené úmysly pro pomoc nemocným, zvláště trpícím nevyčleřitelnými chorobami či umírajícím.

Tento dekret platí jen pro tentokrát, pokud není

stanoveno jinak.

Dáno v Římě, v sídle Apoštolské Penitencie, 25. 1. 2007, o svátku Obrácení sv. Pavla, apoštola

Iacobus Franciscus S. R. E. Card. Stafford
IACOBUS FRANCISCUS S. R. E. Card. STAFFORD
Paenitentiarum Maior

Ioannes Franciscus Girotti, O. F. M. Conv.
Ioannes Franciscus Girotti, O. F. M. Conv.
Regens

PEREGRINATIO AD LIMINA APOSTOLORUM (4)

(příprava na poutní zájezd do Říma, 7.- 14. června 2007)

„Jsem velmi rád, že dnes o velikonocích s vámi mohu sdílet i radost nad velmi významným výročím: je tomu právě 500 let, co přesně 18. dubna 1506 papež Julius II. položil základní kámen nové baziliky sv. Petra, kterou celý svět obdivuje v mocné harmonii jejich tvarů. Rád bych s vděčností vzpomněl velkých papežů, kteří chtěli toto mimořádné dílo nad hrobem svatého Petra. S obdivem vzpomínám na umělce, kteří svým géniem přispěli k jejímu vybudování a dekorování, stejně jako jsem vděčný Fabrici sv. Petra, která znamenitě zajišťuje údržbu a ochranu tak jedinečného vrcholného díla umění a víry. Kéž by šťastná okolnost pětistého výročí probudila ve všech katolicích touhu být „živými kameny“ (1Petr 2,5) pro budování živé a svaté Církve, v níž se zračí „Kristovo světlo“ (srv. Lumen gentium, 1), skrze prožívanou lásku, již před světem vydáváme svědectví“ (srv. Jan 13, 34-35).

/Benedikt XVI, před modlitbou Anděl Páně o pondělí velikonočním, 17. dubna 2006/

BAZILIKA SV. PETRA

(kunsthistorická reflexe Johany Bronkové, redaktorky české sekce Rádia Vatikán)

Téměř dvanáct staletí zachovala Vatikánská bazilika podobu, kterou jí vtiskli Konstantinovi architekti a kameníci. Dnešní kapitolu věnujeme některým důležitým událostem středověku, které zanechaly ve staré bazilice viditelné stopy: ať už jsou dnes v novém kontextu, pietně uložené v kryptě či muzeu, nebo zůstaly jen na starých rytinách a kresbách. Vydejme se tedy za dávnou minulostí našich křesťanských předků.

Necelých dvě stě let po vybudování baziliky bylo jistě třeba výraznějšího obnovení stavby. Ujal se ho papež Symachus, jehož pontifikát spadá do počátku 6. století. Nechal vyzdobit baziliku mramory a mozaikami, nově upravil atrium a k rozlehlému vatikánskému komplexu přidal novou stavbu: mauzoleum apoštola Ondřeje, nad kruhovým půdorysem po levé straně baziliky. Tento typ stavby, tzv. martyrium – se stalo obvyklým architektonickým vyjádřením úcty k významnému mučedníkovi – přejímaný samozřejmě později i dalšími, kdo sobě či svým blízkým chtěli zaručit nepomíjející památku přechodu na věčnost. Jedním z prvních podobných křesťanských staveb je mauzoleum dcery císaře Konstantina, Konstancie, s nádhernou mozaikovou výzdobou, doposud zachované při bazilice sv. Anežky za hradbami.

Vraťme se však k Vatikánu. Za papeže Symacha totiž vyrostlo při bazilice ještě další, tzv. císařské mauzoleum pro členy císařské rodiny. Později, v polovině 8. století do něj bylo na žádost francouzského krále Pipina Krátkého přeneseno z katakomb tělo sv. Petronily – považované lidovou tradicí za dceru apoštola Petra. A rotunda se začala všeobecně nazývat „kaple francouzských králů“. V místech, kde kdysi stála je dnes oltář sv. Josefa v levé příčné lodi baziliky.

O vnitřní výzdobu baziliky se významně zasloužil ještě v polovině 5. století papež Lev I. Všechna volná místa na zdech hlavní loď tehdy pokryl velkolepý freskový cyklus, zobrazující důležité události Starého i Nového zákona. Víme o něm dnes jen ze zachovaných akvarelů a z popisu Giacoma Grimaldiho (autora podrobného popisu staré baziliky před jejím stržením). Význam Grimaldiho záznamů je nedocenitelný – zřetelně ukazuje, jak se tradice obrazových cyklů – nazývaných později Biblí chudých či nevědomých, tzn. negramotných, šířila a inspirovala podobná obrazová vyprávění biblických příběhů po celé Evropě.

Papež Lev Veliký dal provést také mozaiku na hlavní fasádě baziliky: jako námět zvolil Zjevení sv. Jana: uprostřed fasády stál Beránek mezi apokalyptickými bytostmi – lvem, býkem, anděl či člověk a orel – pod nimi se uklánělo čtyřiaadvacet starců v hluboké adoraci. Výzdoba baziliky tak nabyla úplnosti: Před očima poutníků se otevřel nejzazší rozměr církve, směřující, putující a toužící po končené obnově, po Nebeském Jeruzalému na konci věků.

Ve vatikánských grotách – tedy v kryptě dnešního chrámu – se zachovaly zbytky skvělé mozaikové výzdoby další z menších stavbiček, které se nakupily kolem baziliky. Oratoř zasvěcenou Matce Boží vybudoval na počátku 8. století papež Jan VII. Podle zachovaných fragmentů patřila výzdoba k nejkrásnějším mozaikám své doby: zobrazovaly velký kristologický cyklus a historii sv. Petra a Pavla. Vedle řady míst v Itálii se zbytky vzácných mozaik dostaly například i do Puškinova muzea v Moskvě.

V téže době – tedy na začátku 8. století – byl portikus před atriem vyzdoben obrazy prvních šesti ekumenických koncilií. O pár let později dostal papež Řehoř III.

(731-741) darem šest torovaných sloupů, které umístil před presbytář, jako ještě slavnostnější rámeček hrobu apoštola Petra, ozdobeného podobnými sloupky. Najdeme je v bazilice dodnes: osm z nich umístil barokní sochař a architekt Bernini v horním patře pilířů nového chrámu, jako slavnostní edikuly, rámuující balkónky, z kterých se ukazovaly nejvzácnější relikvie.

Pamětihodnou událostí dějin raného středověku byla korunovace Karla Velikého. O vánoční vigílii roku 800 položil Karlovi na hlavu císařskou korunu papež Lev III. I na tento důležitý moment historie západoevropského křesťanství se zachovala v dnešní bazilice památka. Nedaleko hlavního vchodu je ve dlažbě umístěn disk z červeného porfyru. Původně ležel vpředu, při hrobu Knížete Apoštolů: právě na něm pokleklo počínaje Karlem Velikým 23 králů a císařů, kteří byli z papežovou rukou pomazáni na panovníky „z Boží milosti“.

Z karolínského období pochází také jedno z nejvzácnějších uměleckých děl chovaných v bazilice, tzv. Cathedra Petri (obr.): nevelký dubový trůn, zdobený slonovinovými reliéfy, které zachycují historii frankyckých králů, ale také mýtické Herkulovy činy a další výzdobu doby tzv. karolínské renesance. Dnešní návštěvník najde v muzeu vatikánské baziliky jen kopii tohoto trůnu, věnovaného Karlem Velikým. Jeho originál nechal v 17. století papež Alexandr VII. vložit do monumentálního bronzového trůnu, nadnášeného čtveřicí západních i východních otců církve v závěru nové baziliky. Idea církevní i světské – můžeme říci dnešním výrazem politické - moci tak byla v barokní době znovu spojena: kdo by však chtěl vidět v Berniniho skvělém díle výraz ambiciózní papežské vlády – patrně by se pletl: Cathedra Petri, Stolec sv. Petra, je totiž prázdny. Promlouvá z něj jen ten, koho vyvolá Duch Boží, který vane jak chce a kdy se mu zlíbí; nejen víra, ale i dějiny církve ukazují, že tak, aby křehká loďka Kristovy církve neztroskotala.

Necelé půlstoletí po slavné korunovaci Karla Velikého, vyplenili baziliku 23. srpna 846 Saracéni. Událost, která otřásla celou křesťanskou Evropou, dala impuls k opevnění vatikánského komplexu. Papež Lev IV. začal záhy budovat hradby, slavnostně vysvěcené roku 852, a jméno zůstalo spojeno s Vatikánem spojeno: začalo se mu říkat *Civitas Leonina*.

Papežové 10. a 11. století, příliš zaměstnaní vlastním politikařením a vnitřními nepokoji Říma nezanechali velká díla. Další z významnějších změn v tehdy již osm století staré bazilice provedl ve 12. století papež Kalixtus II., který nechal znovu vyzdobit hlavní oltář. Nová, velkolepější oltářní architektura skryla oltář vybudovaný Řehořem Velikým.

Na přelomu 12. a 13. století byla apsida baziliky vyzdobena velkou mozaikou, která zůstala na místě až do roku 1592, kdy byl původní závěr baziliky zbourán: v jeho místech stojí pod Berniniho baldachýnem dnešní papežský oltář. Mozaika, k níž se po tři staletí obracely oči poutníků, zobrazovala Krista, žehnajícího ze svého trůnu. Po stranách ho doprovázeli svatí Petr a Pavel, stojící v travnaté krajině plné nejroztodivnějších květin a zvířat – pod drobnohledem, s kterým se románské umění podívovalo stvořenému světu. Kristův trůn spočíval na pahorku. Z něho proudily čtyři rajske řeky symbolizujících zdroj živé vody, ke kterému se skláněli čtyři jeleni, jako obrazy duší žízňící po živém Bohu. (Žalm 42) Pod scénou v širokém pruhu je symbolických měst – Betléma a Jeruzaléma – vycházely ovečky, směřující k centru, kde na trůnu stál Beránek Boží. Při něm pak po stranách zobrazovala mozaika objednavatele výzdoby, papeže Inocenc III. a z druhé

strany alegorickou postavu Římské církve. Fragmenty dvou naposled jmenovaných postav se zachovaly v Muzeu města Říma (Museo di Roma), jako jediné kusy velkolepé mozaiky spolu s zobrazením Fénixe – legendárního ptáka, který na konci života shoří a znovu povstává ze svého popela – a který se proto stal v představách křesťanů symbolem věčného života.

O další výzdobu svatopetrské baziliky se zasloužil v 70. letech 13. století papež Mikuláš III. Kromě toho, že nechal postavit kapli sv. Mikuláše, kde po pouze tříletém pontifikátu měly spočinout jeho kosti, dal umístit do hlavní lodi sérii papežských portrétů kruhového formátu, nechal postavit nový papežský oltář a bohatým freskovým cyklem vyzdobit fasádu baziliky. I tyto fresky vzaly za své až na konci 16. století: zobrazovaly skutky apoštolů Petra a Pavla v Římě, historie papeže Silvestra a císaře Konstantina a ve dvou scénách také samotnou stavbu a vysvěcení baziliky. O podobě cyklu dnes podávají – kromě vícekrát zmiňované Grimaldiho dokumentace – zobrazení sv. Petra a Pavla uchovávané v muzeu při bazilice.

Mezi nejvýznamnější díla středověké epochy v bazilice patří náhrobek papeže Bonifáce VIII., který si kolem roku 1296 objednal u věhlasného sochaře, Arnolfa di Cambio, zachovaný ve Vatikánských grotách. Původně stál v kapli, kterou dal papež postavit pro svého jmenovce, Bonifáce IV., papeže ze 7. století, jehož ostatky spočívaly v bazilice. Na výzdobě skvělé kaple se podílel také mozaikář Jacopo Torriti. Jeho skvělé dílo však známe dnes jen z popisů. Z Bonifácovy kaple, která byla skvostem gotického sluhu v bazilice dnes zůstal jen sarkofág s ležící postavou papeže ve vatikánských grotách.

Ve 14. století papežové sídlící v Avignonu o baziliku příliš nedbali. Přesto nebylo pro baziliku - z hlediska dějin umění – tak docela stoletím úpadku. Zasloužil se o to zejména kardinál Jacopo Stefaneschi, kanovník u Sv. Petra a mimořádná osobnost římské kurie. Jeho zásluhou vznikl velký deskový oltářní obraz pro hlavní oltář, dnes k vidění ve Vatikánské obrazárně, a slavná mozaika Navicelly od ještě slavnějšího malíře, Giotta: jeden z Giottových andělů zůstal ve Vatikánských grotách. Později však bazilika začala pustnout. Jeden z Petrarkových listů z roku 1366 dokonce říká, že byla beze střechy, vystavená všem rozmarům římského klimatu.

Obrat nastal až se zvolením Martina V. na – pro Čechy neblaze proslulém – koncilu v Kostnici roku 1417. Papež z římské rodiny Colonna odmítl život v Avignonu a na konci září roku 1420 slavnostně vstoupil do Věčného města. Léta jeho pontifikátu přinesla první vlnu zájmu o všechno umělecké a ideální v duchu obdivu k zašlým dobám – jinými slovy vlnu renesančního humanismu.

Z významnějších děl této poslední epochy existence staré konstantinovské baziliky připomeňme bronzovou bránu od významného teoretika i praktika architektury, Antonia Averlina, řečeného Filarete. Brána objednaná před polovinou 15. století papežem Evženem IV. nebyla později vykázána mezi muzejní kousky: po ukončení stavby nové baziliky byla vsazena do hlavního vchodu.

Dvanáct století proměnilo baziliku k nepoznání. Vše, co bylo které době drahé a vzácné, bylo zaručeně možné najít v některém z koutů baziliky. Nešlo však jen o drahé mramory a sochy, látky, goblény a bohoslužebná roucha ze vzácných materiálů. Kam oko pohlédlo stál také nějaký oltář – nejen v kaplích, ale i při sloupech baziliky. Počet oltářů daleko přesáhl stovku. Samotná stavba byla obložena kaplemi nejrůznějších forem a určení.

Poutníci se však v bazilice neúčastnili pouze mší, kterých bylo možné sloužit současně i několik desítek. Ke svatému Petrovi se putovalo také za významnými relikviemi. Jejich význam pro středověkého člověka snad lze přirovnat k významu správně definovaného axiomu pro novověkého vědce. Jejich dotyk však pro náboženského člověka jistě nebyl jen dotykem prstu nevěřícího Tomáše. Patřily do jeho kosmu, byly jedním z důležitých kamenů jeho porozumění Božímu universu. – Co se dnes může jevit jako morbidní zájem, bylo pro naše křesťanské předky, méně posedlé hrůzou ze smrti, ujištěním o společenství svatých a o dějinách církve ústících do velkolepé věčnosti.

K nejvzácnějším z relikvií uložených v bazilice patřila na prvním místě od VIII. století Veroničina rouška – zvaná Volto Santo, Svatá Tvář, kterou zanechal Kristus plátně při své cestě na Kalvárii. Až v 15. století, na prahu novověku, získala bazilika další dvě vzácné relikvie: Svaté kopí, zvané též Longinovo kopí, podle v apokryfech zachovaného jména vojáka, který probodl Kristův bok. Po dlouhé historii se kopí dostalo z dobyté Konstantinopole do Říma až roku 1492. A konečně hlavu sv. Ondřeje, Petrova bratra, kterou papež Pius II. získal po dobytí Peloponésu Turky. Slavnostně byla přenesena do baziliky roku 1464. Dnes už v bazilice není. Papež Pavel VI. ji totiž roku 1966 věnoval městu Patraso, kde sv. Ondřej zemřel.

Pamětní medaile z roku 1506
v upomínku zahájení
přestavby baziliky

Když se Julius II. (1503-13) nedlouho po svém zvolení na papežský stolec rozhodl modernizovat baziliku sv. Petra tak, že dovolil, aby zcela padla její nejdůležitější část – totiž příčná loď, ke které přiléhala apsida s apoštolo­vým hrobem – byl to čin smělý, ba opovážlivý bez ohledu na zprávy o havarijním stavu chrámu. Na samém počátku 16. století tak vstupuje Vatikánská bazilika do zcela nové fáze – výstižně

charakterizované jedním z dobových italských teoretiků umění, Georgem Vasarim jako „obrovská a vznešená – strašná - stavba sv. Petra“. Otcem nového návrhu se stal nejslavnější italský architekt vrcholné renesance, Donato Bramante. O první podobě jeho

projektu pro nový, moderní chrám se dnes znovu vedou debaty. Nicméně zachovaná pamětní medaile, provedená podle předběžného modelu chrámu, velmi dobře odráží dobové představy o ideální architektuře: podle ní měla být bazilika centrální stavbou, poskládanou z geometricky čistých prostorových těles. Jejím základem byl půdorysný čtverec, ze kterého předstupovala čtveřice apsid opatřených portály. Návštěvníkům vstupujícím do chrámu ze všech čtyř hlavních světových stran by se tak nabízel vždycky stejný pohled. Hlavní prostor nad apoštolovým hrobem byl završen kupolí podobnou té, jakou má římský Panteon, a stejně jako na realizované stavbě, ji doprovázely čtyři nižší kupolové prostory, mezi rameny řeckého kříže: tedy kříže o stejně dlouhých ramenech, který tvořil hlavní vnitřní prostor.

Design Bramantova plánu rekonstrukce

Výše citovaný teoretik Vasari, autor Životopisů nejslavnějších malířů, sochařů a architektů, popsal Bramantův návrh slovy později často citovanými: říká, že Bramante na klenbu Maxenciovy baziliky vysadil kupoli Panteonu. Ruiny Maxenciovy baziliky tvoří dodnes nejmohutnější kulisu Fora romana – nejrozsáhlejší archeologické zóny, která ilustruje skvělost císařského Říma. Renesanční umělci, historici a první archeologové v novodobém smyslu neznali původní určení baziliky jako veřejného shromaždiště. Domnívali se, že byla původně Chrámem míru. Její spojení s Panteonem, původně chrámem všech bohů, překřtěného v 7. století na chrám P. Marie Mučedníků, symbolizovalo vítězství křesťanství zpečetěného krví mučedníků nad pohanským Římem – tj. završení Římského míru křesťanským.

Ať už měl Bramante na zřeteli podobné myšlenky nebo ne, jisté je, že nechodil kolem ohromných ruin císařského Říma bez povšimnutí. Zbytky Maxenciovy baziliky, Diokleciánových a Caraccalových lázní ho musely inspirovat – a to především v řešení technických problémů spojených s tvarováním hmot na stavbě gigantického měřítka. Právě proporce stavby jsou tím hlavním, v čem se v dnešní stavbě původní Bramantovy plány projevily. Založením pilířů křížení začíná celé drama nové vatikánské baziliky. Základní kámen prvního z pilířů položil papež Julius II. 18. dubna 1506. Dva a půl tisíce dělníků pracovalo na pilířích tři roky. Typicky římskou technikou pak byly v letech 1510-11 postaveny oblouky mezi pilíři s litou kazetovou výztuží. Zároveň byla podle Bramantova projektu dokončena také nevelká kaple v dórském stylu, která měla na staveništi chránit hrob sv. Petra.

Po smrti Julia II. dosedl na papežský stolec člen florentského knížecího rodu Medici, Lev X. Za jeho vlády se na stavbě

JULIUS II.
Raffaellův portrét
Firence

RAFFAELLO SANZIO,
(1483-1520), autportrét

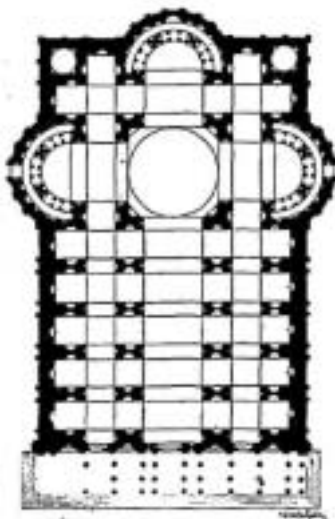

Fig. 8. — Saint-Pierre.
(Plan de Raphaël)

vystřídala řada významných architektů. Po Bramantově smrti bylo vedení prací svěřeno Fra Giocondovi a Raffaelovi, který se pokusil vypracovat projekt podélné lodi, která by navázala na centrální stavbu nad apoštolovým hrobem. Podle posledních výzkumů se ale zdá, že ani

Bramante neměl jasno, zda má stavba repektovat ideální renesanční kánony, tedy má být centrální, nebo zda má respektovat tradiční rozvrh křesťanských chrámů, tedy podélný. Jedním z pádných argumentu pro druhou z variant bylo množství hrobů světců a významných osobností. Šlo tedy o to, aby se takto posvátná půda nedostala mimo chrám. Po Raffaelově smrti se vedení stavby ujímá Antonio da Sangallo ml., který na staveništi doslova vyrostl. Nejprve pracoval jako tesař, později jako pomocný architekt. Dvacátá léta 16. století však nejsou pro stavbu šťastná. Roku 1527 dorazily do Říma vojska Karla V., tvořená zejména německými lancknechty, kteří za sebou zanechali takovou spoušť jakou ve Věčném městě nikdo nepamatoval. Zdálo se, že se blahobytného renesančního města dotkl prst Boží.

Vraťme se však k bazilice. S nástupem Pavla II. Farnese r. 1534 se vrátilo rychlé stavební tempo. Sangallo dostal za úkol postavit podle svého projektu velký model, na němž pak sedm let pracoval a který stál tolik co skutečný kostel. Na první pohled šlo o kompromis mezi původně plánovanou centrálou a podélným návrhem. Celek byl ovšem tak komplikovaný a nepřehledný, že lze bez nadsázky říct, že hlavním tématem bylo nekonečné „obcházení“ hlavního prostoru.

Jediné čím se nakonec Sangallo podepsal na dnešním stavbě je zvýšení podlahy téměř o tři metry. Není to změna bezvýznamná. Díky ní nepůsobí kolosální rozměry vnitřního prostoru dojmem nádražní haly.

Po Sangallově smrti v září roku 1546 nastupuje na výslovné přání Pavla III. do čela

svatopetrské huti jednasedmdesátiletý Michelangelo. Počáteční zdrženlivost a nechuť, s níž se zdráhal ujmout tak velkolepého úkolu, jak nás o tom zpravují životopisci je pochopitelná. Kolem baziliky se nashromáždilo mnoho lidí, kteří ze stavby měli pohodlnou živnost. Michelangelo však nakonec papežovu naléhání vyhověl: ovšem pod podmínkou, že bude mít ve svém počínání zcela volné ruce a že bude pracovat zdarma „per amor di Dio.“

Svatopetrská bazilika se proměnila ve stavenišť. Začalo se s realizací smělého rozhodnutí Julia II. zbourat prastarou architekturu nad hrobem apoštola Petra. Nesmíme si však představovat, že bazilika byla srovnána se zemí naráz. S bouráním se začalo v nejdůležitější části, v křížení, loď byla prozatím ušetřena a bohoslužby v ní mohly pokračovat. Petrův hrob měl totiž od samého počátku dostat nový slavnostní baldachýn – kupoli ohromného chrámu.

Po spletitých událostech první poloviny století se stavby ujímá Michelangelo. Vatikánská Pieta, ho kdysi představila jako mladého sochaře, výzdobou sixtinské kaple vstoupil mezi nejslavnější malíře, a nyní čekala na více než sedmdesátiletého umělce ještě architektonická zakázka, kterou až do dnešních dnů následují architekti na celém světě.

Michelangelo di Lodovico Buonarroti Simoni
(1475-1564)

Bazilika sv. Petra s Michelangelovou kupolí, kresba ze 17. století

Jeho prvním úkolem bylo z kostry – ke které můžeme tehdejší vatikánské staveniště přirovnat – vyčítat podstatu architektonického tématu. Jak jsme již řekli, Bramante a jeho následovníci postavili pilíře kupole a s nimi bylo zadáno také celkové gigantické měřítko stavby. Sangallo později začal stavět závěry apsid, které v jeho pojetí měly mít jakýsi ohoz, se spoustou kaplí. Ironické věty, zachované v jednom z Michelangelových dopisů, dokládají, co si myslel o návrhu svého předchůdce: množství temných prostorů skýtá dobrou příležitost k páchání ničemností: ke skrývání vyhoštěnců, k padělání peněz a dalším ničemnostem. Když se zešerí, bylo by při v řečeném kostele třeba pětadvaceti mužů, aby hledali, kdo zůstal skryt uvnitř a ještě by to nebylo snadné... Dále uvádí, že při stavbě Sangallova návrhu by se musela zbourat i část vatikánského paláce – ani sixtinská kaple by nezůstala netknutá. Takže by se zbořením toho, co se v posledních letech postavilo, příliš neztratilo – a navíc by se ušetřilo 200 tisíc scudů a 300 let času.

Když Michelangelo koncem roku 1546 vzal vedení stavby na sebe, postupoval úplně jinak než jeho předchůdci – jak už bylo řečeno, Sangallo stavěl sedm let jen model chrámu, který je dodnes zachovaný ve Vatikánských muzeích. Michelangelo přistoupil k úkolu jako sochař: za dva týdny vymodeloval v hlině první návrh – tzv. bozzetto. Jeho nevelký hliněný model znamenal přelom v dějinách architektury. Na rozdíl od renesančních představ mu nejde předně o proměřování dokonalých proporčních vztahů, ani o v sobě dokonalá stereometrická tělesa. Na prvním místě je celek, plastické tvarování hmoty a úsilí o gradaci centrálního prostoru ke svému těžišti – k monumentální kupoli. Oprošťuje své „téma“ od všech neužitečností a drobných detailů, obnažuje jeho strukturu – a neustále se dovolává původního Bramatova návrhu, kterého si nesmírně vážil. Až do své

smrti pak Michelangelo hledá – jak dokládají desítky zachovaných skic – tvary jednotlivých článků a pro definitivní verzi se rozhoduje až když už není zbylí.

Skvělý Michelangelův záměr ocení dnešní návštěvník nejlépe při pohledu z vatikánských zahrad (obr.). Michelangelův chrám měl být centrálou nad řeckým křížem, nad kterou se nesla ohromná kupole. Michelangelo ji dokončenou už neviděl. Její stavbu však podle plánů uctívaného mistra dokončili jeho následovníci ve vatikánské huti Jacopo da Vignola a Giacomo della Porta.

Michelangelem navržená kupole se tyčí do výšky více než 120 m a její vnější průměr se blíží 60-ti metrům.

Konstrukčně je michelangelovská část stavby – která zahrnuje dnešní křížení s ochozem – řešena jako dva čtverce pootočené o 90 stupňů. Obdivuhodné je však zejména způsob sochařského zacházení s hmotou. Právě odvaha tvarovat ohromné masy zdiva leží v

základu Michelangelova

nového pojetí

architektury. Na

fasádách baziliky

zachází s dříve pečlivě

sledovanými kánony,

odvozenými z antických

staveb, zcela volně. V

rytmizuje okenní osy,

sduružuje pilastry, vrství

jednotlivé články.

Tryskání vertikálních

linií, zvýrazněné hrou

světél a stínů, vyvažuje

hluboký reliéf okenních

otvorů.

Konstrukční význam zdí téměř zcela uniká v hlubokém reliéfu okenních otvorů a nik. Všechny dosavadní závazné složky architektury jsou tu uvolněny pro „službu výrazu“ v úsilí sochaře, který chce postojem a gestem zdůraznit výraz tváře.

Pohled na vnitřní ochoz Michelangelovy kupole svatopetrské baziliky

Dynamické chápání celku předvedené v nesmírných hmotách a objemech svatopetrského chrámu, sochařská práce se světlem, rozpouštějícím obrysy tvarů, pronikání hmoty a prostoru, jak se děje ve ztvárnění kupole, to vše odkazuje jako předstupeň k barokní architektuře. Jejím hlavním tématem bude právě řešení konfliktu hmoty a prostoru.

V interiéru, jako ho plánoval Michelangelo, na první pohled mnoho nezbylo: mramory a zlacené štuky posunuly jeho celkový ráz do poněkud jiné polohy. Nicméně by to právě on, kdo mu dal kontinuitu a určil jeho podobu. Každý další umělec, který na půdu Svatopetrského chrámu vstoupil, už nemohl jinak, než se srovnávat s ním.

Ve chvíli Michelangelovy smrti, roku 1564, však o osudu stavby ještě nebylo rozhodnuto. Vedle už značně pokročilého nového chrámu stálo ještě pětিলodí staré baziliky. Kromě toho se změnila celková nálada v církvi. S obdobím, po které stál Michelangelo v čele hutí, se téměř přesně kryje doba trvání Tridentského koncilu – jako by stavba ještě jednou měla zrcadlit osudy celé církve.

Byl to Sixtus V., čínorodý papež z řádu františkánů, který v polovině ledna roku 1587 dal rozkaz k završení Svatopetrského chrámu kupolí. Nejdůležitějším architektonickým úkolem své doby pověřil Giacoma della Portu – tehdejšího hlavního architekta

svatopetrské huti – a svého oblíbeného stavitele – inženýra, Domenica Fontanu. Architekti sledovali návrhy obdivovaného Michelangela poměrně přesně až na jednu změnu: zatímco plášť Michelangelovy kupole sledoval ideální půlkruhovou křivku, jeho nástupci zvolili převýšení o jednu šestinu. Až na malé doplňky byla kupole dokončena těsně před smrtí Sixta V. roku 1590.

Tím však k podobě hlavního chrámu všeho křesťanstva nebylo ještě řečeno poslední slovo. Mezi Michelangelovou centrálou a chátrající lodí konstantinovské baziliky ještě stála dělicí zeď. Na konci 16. století se rozpoutala živá debata, jak mají práce na staveništi pokračovat. Nejradikálnější názor zastával kardinál Cesare Baronio, věhlasný církevní historik a věrný následovník Filipa Neriho: se zaujetím

PAPEŽ SIXTUS

archeologa protestoval proti stržení zbytku lodi Konstantinovy baziliky. Proti němu stáli obdivovatelé Michelangela, který se po smrti stal svrchovanou autoritou. V okruhu zastánců „buonarrotiánského mýtu“ vzniká z hlediska dějin estetiky zajímavé pojetí non finita – nedokončeného díla, které je třeba respektovat jako výraz tvůrčího záměru autora. V tomto smyslu přicházelo v úvahu jedině dokončení chrámu tak, jak se domnívali, že by jej dokončoval Michelangelo – a to ještě nejspíš až se souhlasem římské Akademie.

Zřejmě již v 70. letech 16. století sepsal Tiberio Alfrano zajímavé pojednání o podobě staré a nové stavby, o to vzácnější, že bylo doplněno velmi podrobným nákresem staré baziliky s popisem všech oltářů a důležitých míst a také s přesným náčrtem dosud postavených částí nového chrámu. Alfrano však podotýká jednu důležitou věc: podle něj by měl mít hlavní křesťanský chrám spíše symbolickou podobu latinského kříže než centrální rozvrh – obvyklejší u pohanských chrámů. Netají se však ani obdivem k Michelangelově stavbě: srovnává ji s Jeruzalémským chrámem, vidí v něm shromaždiště věřících celého světa a předstupu slávy Nebeského Jeruzaléma.

Když v květnu roku 1605 nastoupil na papežský stolec Pavel V., stává se dokončení baziliky jeho prestižním zájmem. Přestože za jeho předchůdce, Klementa VIII. byla opravena střecha konstantinovského pětilodí, jeho celkový stav byl špatný ba nebezpečný. Z dochovaných zpráv lze usoudit, že po té, co Pavel V. sdělil kardinálskému kolegiu vysokou částku nutnou, pro případné restaurování staré baziliky, neměl už námitky proti jejímu stržení nikdo. Papež nařídil kardinálu Pallottemu, který stál v čele zvláštní Kongregace pro baziliku, aby ze starého chrámu přemístil všechno zařízení: oltáře, náhrobky a dokonce i mozaiky. V té době byl také pověřen Giacomo Grimaldi, archeolog a kanovník u sv. Petra, aby všechny práce dokumentoval ilustracemi: tak vznikla vzácná

dokumentace, obsahující zprávy jak o původním tak o novém umístění všech cenných památek Vatikánské baziliky. Mimo jiné se tak vyšlo vstříc předpisům pro liturgické prostory platným po Tridentuském koncilu: všechny náhrobky, památníky a podobné monumenty, ne přímo související s liturgií, byly vykazány buď do soukromých kaplí nebo na jinak vyhrazená místa. Nic totiž nemělo rušit hlavní prostor, jehož výlučnou dominantou měl být hlavní oltář se svatostánkem.

Roku 1607 byl vypsán konkurz na nového architekta, který chrám sv. Petra dokončí. Přihlásili se téměř všichni významnější architekti té doby. Ze soutěže vyšel vítězně Carlo Maderno, původem z Bissone u Lugana, v dnešním Švýcarsku. Z variant zachovaných projektů lze vyčíst, co vedlo nakonec kardinály k rozhodnutí pro dostavbu lodi: Michelangelova stavba, přes všechny novinky, kterými ovlivnila další generace architektů, postrádala některé prostory, z praktického hlediska důležité. Bylo třeba připojit sakristii, chór kanovníků a fasádu s loggií požehnání.

Od podzimu roku 1607 se začalo budovat hlavní průčelí chrámu. Do roku 1611 tak vzniklo jedno z děl architektury vzbuzující neustálou polemiku: především proto, že její monumentální kulisa postavená před dlouhou hlavní lodí baziliky, která navázala na východní rameno michelangelovské centrály, zakrývá při pohledu z prostranství před chrámem všemi obdivovanou kupoli. Ve skutečnosti se však Carlo Maderno nechával vést úctou k Michelangelovi.

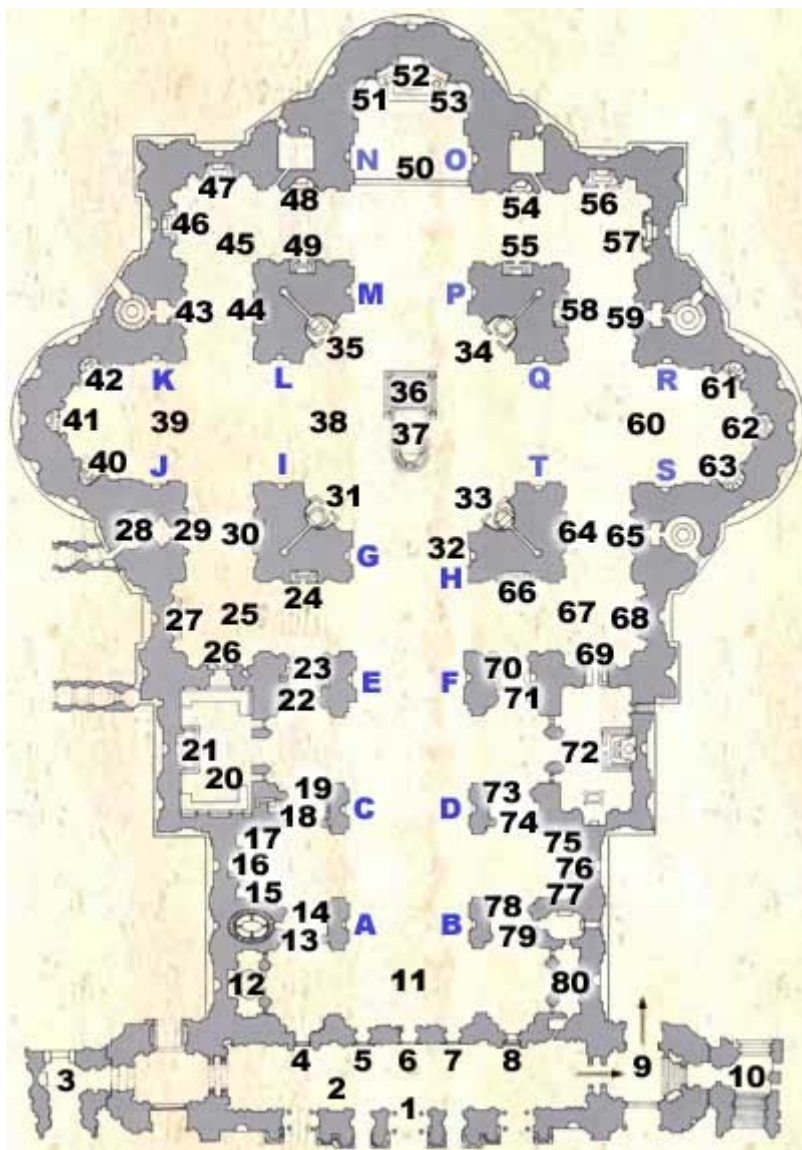
Podle starých plánů, které sice nejsou přímo z Michelangelovy ruky, ale vznikly krátce po jeho smrti, se usuzuje, že plánoval portikus po vzoru římského Panteonu, nesený dvěma řadami sloupů: v první měly být čtyři, v druhé jich mělo být šest. Maderno se návrhem inspiroval: rytmizace jeho fasády je vlastně variací na Michelangelovo téma - jakoby se pokoušel stlačit sloupy do jediného prostorového plánu. Hrou tříčtvrtěsloupů, polosloupů a pilastrů v kolosálním měřítku zvládl ohromnou šířku průčelí a v jemné gradaci ke středu se dokázal vyhnout nebezpečí, že výsledek dopadne jako běžná palácová fasáda. Další prvek odrážející jeho úctu k velkému předchůdci, dnes už bohužel neoceníme. Později přidané vnější osy fasády totiž zakryly pohled na michelangelovské závěry příčné lodi – které podle Madernova původního záměru měly v daleké perspektivě rámovat jeho průčelí.

Přestože Maderno ctil Michelangela kde jen mohl, nelze mu upřít značnou invenci v utváření dnešního interiéru. Vytvořil totiž trojlodí zvláštního charakteru. Jeho boční lodi, kterým slouží jako úběžníky oltáře na pilířích křížení, vnímáme jako samostatné lodě jen díky ohromným rozměrům chrámu. Ve skutečnosti jsou spíše průchody mezi vtaženými pilíři, které vynášejí mohutnou valenou klenbu římského typu. Každý prostor mezi nimi je vlastně předsíní kaple, je zaklenut oválnou kupolkou a původně měl rafinovanou světelnou režii díky důmyslně vybudovaným světlíkům, které přispívaly k dojmu odlehčení této nosné části stavby.

Maderno upadl v nemilost mnoha badatelů proto, že byl podle jejich náhledu ničitelem michelangelovského záměru. Při bližším zkoumání však stále více vychází najevo, že byl nápaditým architektem a se zakázkou, podmíněnou mnoha předem danými limity, si dobře poradil. Jeho stavba je bezpochyby jedním z nejvýznamnějších počinů římského raného baroka. Díky němu mohl také 28. června roku 1621 Pavel V. s hrдостí ohlásit občanům města Říma, že hrubá stavba hlavního křesťanského chrámu byla dokončena.

KONTEMPLACE SVATOPETRSKÉ BAZILIKY

Úžas a kontemplace krásy, to jsou dva pocity, které jímají každého, kdo překročí práh vatikánské baziliky. Má kolosální rozměry: rozkládá se na ploše 22.139m², délka včetně portálu dosahuje 218m, Michelangelova kopule se vypíná do výše 136,57m (včetně kříže) a její vnitřní průměr dosahuje 43m, příčná loď má délku 154,8m, zdi pokrývají mozaiky o ploše více než 10.000m² a nacházejí se tu umělecká díla nevýslovné hodnoty.

1. GIOTTOVA MOZAIKA „BÁRKY“

Nad ústředním portálem se nachází monumentální mozaika Bárky. Zachycuje Krista kráčejícího po vlnách Tiberiadského moře, jenž vyzývá Petra, aby šel za ním. Když si ale Petr uvědomil bouři, dostal strach a začal tonout. Tehdy ho Ježíš uchopil za ruku a říká mu: „Proč jsi pochyboval, malověrný!“ (Mt 14,14-31). Jde o reprodukci

Giottova originálu, který se ztratil - původně se nacházel na vnitřní stěně čtyřportálu před Konstati-novou bazilikou. Aby ji věřící mohli spatřit, museli se v átriu otáčet. Před touto mozaikou můžeme vzpomenout postavu sv. Kateřiny Sienské, kterou Jan Pavel II. vyhlásil 3. října 1999 spolupatronkou Evropy. V poslušnosti papeži Urbanu VI. se v roce 1378 přestěhovala do Říma, aby mu pomohla čelit tlakům, které chtěly sídlo papežství v Avignonu. Dříve než se každého rána odebrala modlit k „okénku“, kterým patřila na hrob svatého Petra, setrvala – jak říká tradice – před Giottovou mozaikou, aby se modlila za Církev a papeže. Kateřina zemřela v Římě, 29. dubna 1380. Dnes její tělo odpočívá v bazilice santa Maria sopra Minerva v Římě.

2. PORTÁL BAZILIKY

Velkolepý portál, bohatě zdobený štukami a medailony, zachycujícími výjevy z budování původní svatopetrské baziliky, se sochami prvních čtyřiceti papežů-mučedníků, je tak majestátný, že už sám o sobě vzbuzuje dojem samostatné baziliky. Byl navržen Madernem v roce 1612. Je 70 metrů dlouhý, 13 m široký a 20 metrů vysoký. Jeho pěti monumentálními branami se vstupuje do baziliky. Poutníci se mlčky zastavují před Svatou branou, která je o něco menší a otvírá se každých 25 let. Uprostřed je erb papeže Jana XXIII., jenž svolal II. vatikánský koncil. V onom historickém okamžiku dějin Církve 11. října 1962 překročilo práh baziliky více než 3000 biskupů. Vlevo a vpravo od Brány smrti jsou na zdi dva dávné výjevy: první připomíná dar 56 olivovníků papeže

Řehoře II. (715-731) v Anagni nedaleko Říma, aby tak zajistil olej pro lampy, které

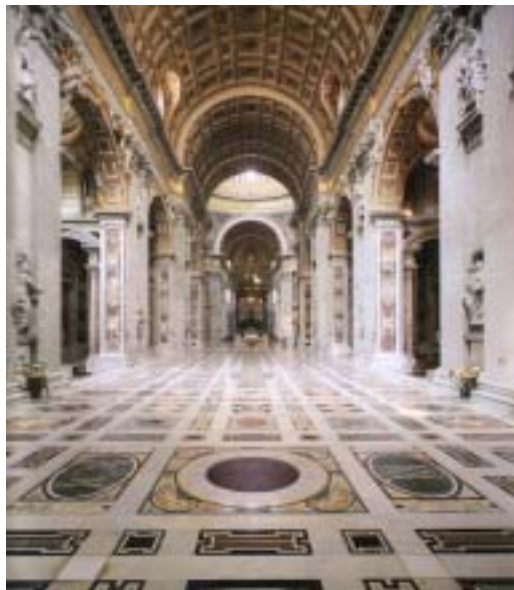
neustále svítí před Petrovým hrobem. Druhý zachycuje elegie, složené Karlem Velikým po smrti papeže Hadriána I. (795).

Třetí portrét se nachází vlevo od Svaté brány a zobrazuje část buly, kterou papež Bonifác VIII. vyhlásil v roce 1300 první Svatý rok.

Na pravém konci portálu stojí Berniniho socha císaře Konstantina(10), který měl vidění kříže se slovy: „In hoc signo vinces“ (V tomto znamení zvítězíš). Naproti je socha Karla Velikého((3), prvního císaře Svaté říše římské, korunovaného Lvem III. o vánocích 800.

4. BRÁNA SMRTI, 5. BRÁNA DOBRA A ZLA, 6. FILARETOVA BRÁNA, 7. BRÁNA SVÁTOSTÍ, 8. SVATÁ BRÁNA.

"ET TIBI DABO CLAVES REGNI COELORUM. QUODCUMQUE LIGAVERIS SUPER TERRAM, ERIT LIGATUM ET IN COELIS: ET QUODCUMQUE SOLVERIS SUPER TERRAM, ERIT SOLUTUM ET IN COELIS" (*A tobě dám klíče nebeského království. Co svážeš na zemi bude svázáno na nebi a co rozvážeš na zemi, bude rozvázáno na nebi – Mt 16,19*).

Kropenka – místo připomenutí křtu.

11. HLAVNÍ LOŽ

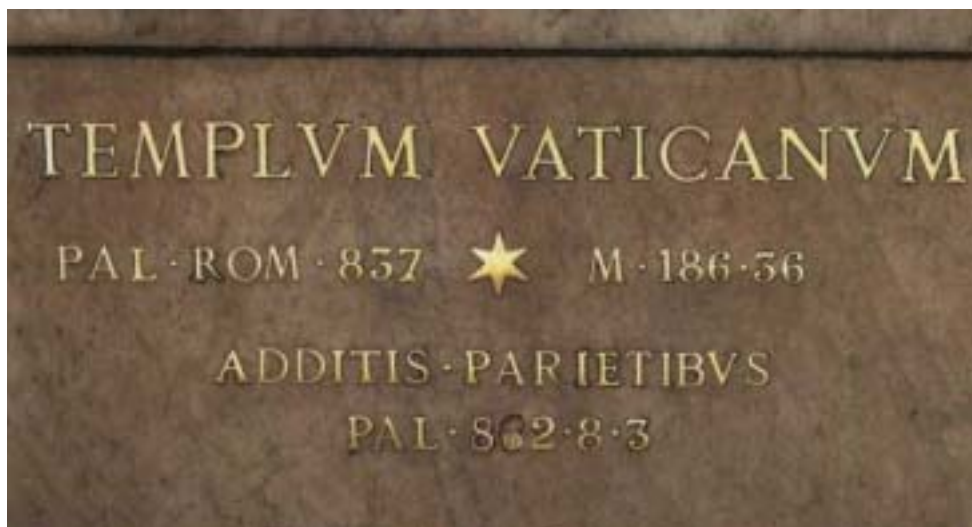
Červený porfýrový kruh hned za vstupem pochází z původní baziliky a označuje místo, kde by korunován Karel Veliký a po něm všichni ostatní císařové.

Na jižní straně (vlevo) začíná nad pilíři latinský nápis:

"EGO ROGAVI PRO TE, O PETRE, UT NON DEFICIAT FIDES TUA: ET TU ALIQUANDO CONVERSES CONFIRMA FRATERS TUOS" (*Petře, já jsem za tebe prosil, aby tvá víra neochabla, a ty až se obrátíš, utvrzuj své bratry – Lk 22,32*).

Napravo pak, počínaje od sochy sv. Petra směrem k průčelí jsou slova:

1. **TEMPLVM VATICANVM - M.186.36**

(Sv. Petr, Vatikán)

2. LONDINENSIS S.PAVLIS FANVUM - M.158.10

(Sv. Pavel, Londýn, UK)

3. FLORENTINA METROPOLITANA - M.149.28

(Florentský dóm, Itálie)

4. ECCLESIA SS. CORDIS JESV BRVXELLIS - M.140.94

(Božské Srdce Ježíšovo Brussels, Belgium)

5. SANCTVARIVM IMMACOLATAE CONCEPT. WASHINGTON - M.139.14

(Neposkvrněné Početí Panny Marie, Washington DC, USA)

6. ECCLESIA CATHEDRALIS RHEMENSIS - M.138.69

(Remešská katedrála, Rheims, Francie)

7. PRIMARIVM TEMPLVM MEDIOLEANENSE - M.134.94 (Milánský dóm, Milán, Itálie)

8. TEMPLVM CATHEDRALE COLONIENSE - M.134.94

(Kolínský dóm, Kolín, Německo)

9. ECCLESIAS CATHEDRALIS SPIRENSIS - M.134

(Špýrská katedrála, Speyer, Německo)

10. BASILICA S. PETRONII BONONIAE - M.132.54 (San Petronius, Bologna, Itálie)

11. TEMPLVM METROP. HISPALEN SEVILLA - M.132

(Sevillská katedrála, Seville, Španělsko)

12. BASILICA S. PAVLI VIA OSTIENSI - M.131.66

(bazilika sv. Pavla za hradbami, Řím, Itálie)

13. BASILICA METROP. B.M.V. PARIEN - M.130 (katedrála Notre Dame, Paříž, Francie)

14. St Vitus, M.124, (svatovítská katedrála, Praha, Česká republika)

15. PRIMITIALIS ECCLESIA TOLENTANA - M.122(katedrála v Toledu, Toledo, Španělsko)

16. S.S. ECCLESIA LATERANENSIS - M.121.84 (Lateránská bazilika, Řím, Itálie)

17. ECCLESIA CATHEDRALIS BVM ANGELORVM - M.120.62

(Panny Marie Andělské, Los Angeles, CA.)

18. ECCLESIA CATHEDRALIS METROPOLITANA PLATENSIS - M.120,
(katedrála v La Plata, La Plata, Argentina)
19. ECCLESIA CATHEDRALIS METROPOLITANA MEXICANA - M.119.55
(katedrála v Mexico City, Mexico City, Mexico)
20. ECCLES. CATHED. B.M.V. ANTVERPIENSIS - M.118.60,
(Antverpská katedrála, Antwerp, Belgie)
21. ECCL. S. IVSTINAE V.M. PATAVIN - M.118.50, (Sv. Justína, Padova, Itálie)
22. BASILICA CATHEDRALIS ESZTERGOM - M.118
(katedrála v Ostřihomi, Esztergom, Maďarsko)
23. ECCLESIA CATHEDRALIS FERRARIENS - M.118, (katedrála ve Feraře, Ferrara, Itálie)
24. BASILICA ASSISIEN. S.MARIAE ANG. - M.114.76,
(bazilika Panny Marie Andělské , Assisi, Itálie)
25. BASILICA CATHEDRALIS SYDNEYENSIS - M.114.61
(katedrála Panny Marie v Sydney, Sydney, Austrálie)
26. CATH. METROP. SANCTI PAVLI BRASILIA - M.111.45, (sv. Pavel, Brasilia, Brazílie)
27. ECCLESIA CATHEDRALIS WESTMONASTERIENSIS - M.110,
(Westminsterská katedrála, Londýn, Anglie)
28. CONSTANTINOPOLITANA DIVAE SOPHIAE ECCLESIA - M.109.57,
(Hagia Sophia, Istanbul, Turecko)
29. CATHEDRALIS SANCTA CRVCIS BOSTONIENSIS - M.103.50,
(katedrála Svatého kříže, Boston, MA.)
30. BASILICA GEDANENSIS BEATISSIMAE VIRGINIS MARIAE - M.103.50,
(bazilika Panny Marie, Gdansk, Polsko)
31. ECCLESIA METROPOL. S. PATRITII NEO EBORACEN. M. 101.19,
(metropolitní chrám sv. Patrika, New York, USA)

CÍSAŘOVÉ, KORUNOVÁNÍ V BAZILICE SV. PETRA

1. 24. prosince 800	Karel Veliký Lev III.	13. 14. února 1014	Jindřich II. Německý, Benedikt VIII.
2. 5. dubna 823	Lothar I. sv. Paschal I.	14. 26., března 1027	Konrád II. Jan XIX.
3. 2. prosince 850	Ludvík II. sv. Lev IV.	15. 25. prosince 1046	Jindřich III. Černý, Klement II.
4. 25. prosince 875	Karel II. Holý, Jan VIII.	16. 13. dubna 1111	Jindřich V. Pascal II.
5. 25. prosince 881	Karel III. Tlustý Jan VIII.	17. 18. června 1155	Fridrich Barbarossa Hadrián IV.
6. 21. února 891	Guido kníže ze Spoleta Štěpán V.	18. 15. dubna 1191	Jindřich VI. Celestin III.
7. 895	Arnulf, Formosus	19. 4. října 1209	Ota IV. Inocenc III.
8. únor 901	Ludvík III. Benedikt IV.	20. 22. listopadu 1220	Fridrich II. Honorius III.
9. 24. března 915	Berengáriuš, kníže z Friuli Jan X.	21. 5. dubna 1355	Karel IV. kardinál Pierre de Colombiers z Ostie
10. 2. února 962	Ota I. Veliký Jan XII.	22. 31. května 1433	Zikmund Lucemburský, Evžen IV.
11. 25. prosince 967	Ota II. Jan XIII.	23. 19. března 1452	Fridrich III. Mikuláš V.
12. 21. května 996	Ota III. Řehoř V.		

Akvila a Priscila

(Katecheze Benedikta XVI. při středěční generální audienci, 7. února 2007, aula Pavla VI.)

Draží bratři a sestry,

v přehledu portrétů prvních svědků křesťanské víry, který jsme před několika týdny začali, se dnes zaměříme na jeden manželský pár. Jde o manžele Priscillu a Akvilu, kteří se řadí do okruhu četných spolupracovníků, pohybujících se kolem apoštola Pavla a o nichž jsem se krátce zmínil minulou středu. Na základě zpráv, které máme k dispozici, tento manželský pár zaujímal velmi aktivní roli v dobách povelikonočních počátků Církve.

Jména Akvila a Priscilla jsou latinská, ale muž a žena, kteří je nosili, měli židovské kořeny. Přejmenším Akvila pocházel zeměpisně z diaspor v severní Anatolii poblíž Černého moře – z dnešního Turecka – zatímco Priscilla, jejíž jméno najdeme i ve zkrácené formě Priska byla pravděpodobně židovkou, pocházející z Říma (srov. Sk 18,2). V každém případě však přišli z Říma do Korintu, kde je potkal Pavel počátkem 50. let a přidal se k nim, protože, jak vypráví Lukáš, byli téhož řemesla, totiž výrobci stanů. Přijali ho dokonce k sobě domů (srov. Sk 18,3). Důvodem jejich příchodu do Korintu bylo rozhodnutí císaře Klaudia, aby všichni Židé opustili Řím. Římský dějepisec Suetonius nám o této události říká, že Židé byli vyhoštěni, protože „vyvolávali nepokoje kvůli jakémusi Crestovi“ (srov. *Život dvanácti Císařů, Klaudius, 25*). Je vidět, že neznal přesně

jméno - namísto Kristus napsal Krestos – a měl jen velmi nejasnou představu o tom, co se vlastně dělo. Jisté je, že existovaly určité rozbroje uvnitř hebrejské komunity v souvislosti s otázkou, zda Ježíš je Kristus. A tyto problémy byly pro císaře důvodem k tomu, aby jednoduše všechny Židy z Říma vyhostil. Vyvozuje se z toho, že tito manželé přijali křesťanskou víru už v Římě ve 40. letech, a nyní našli v Pavlovi někoho, kdo nejen sdílel s nimi tuto víru, že Ježíš je Kristus, ale kdo je přímo apoštolem, který je osobně povolán Vzkříšeným Kristem. K prvnímu setkání tedy dochází v Korintu, kde jej přijímají k sobě domů a společně pracují na výrobě stanů.

V druhé fázi se přesouvají do Malé Asie, do Efezu. Tam měli zásadní podíl na dovršení křesťanské formace alexandrijského žida Apolla, o kterém jsme mluvili minulou středu. Ten, „když ho slyšeli“, a poněvadž znal křesťanskou víru jenom povšechně, „vzali ho k sobě a ještě důkladněji mu vyložili Boží nauku“ (Sk 18,26). Když apoštol Pavel píše z Efezu svůj *první list Korintánům*, posílá spolu se svými pozdravy výslovně také pozdravy „Prisky a Akvily i všech těch, kdo se scházejí v jejich domě“ (16,19). Přicházíme tak k poznání velmi důležité role, kterou měli tito manželé v prostředí prvotní Církve: přijímali do svého domu skupinu místních křesťanů, když se shromažďovali, aby naslouchali Božímu Slovu a slavili Eucharistii. Je to právě tento typ shromáždění, který se řecky

nazývá *ekklesia*, latinsky *ecclesia* a italsky *chiesa* čili církev – což znamená svolání, shromáždění, zasedání. V domě Akvily a Prisky se tedy shromažďuje Církev, Kristovo shromáždění, které tu slaví posvátná Tajemství. Můžeme tak vidět vlastní zrod reality Církve v domě věřících. Křesťané totiž až do 3.století neměli vlastní budovy kultu. Těmi byly v počátečních dobách hebrejské synagogy, dokud nedošlo k rozvázání původní symbiózy Starého a Nového zákona, a Církev pohanů nebyla přinucena vytvořit si vlastní identitu, stále však hluboce zakořeněnou ve Starém zákoně. Po tomto nastalém „zlomu“ se shromažďují křesťané v domech, které se tak stávají Církví. Až nakonec ve III.století vznikají budovy křesťanského kultu. Avšak tady v první polovině I. století a ve II.století jsou křesťanské domy v pravém a vlastním smyslu slova Církvemi. Jak jsem řekl, četlo se tu společně Písmo svaté a slavila se Eucharistie. Tak se to dělo například v Korintu, kde Pavel zmiňuje jistého „Gája, hostitele svého i celé církevní obce“ (*Řím 16,23*) nebo v Laodiceji, kde se komunita shromažďovala v domě jistého Nymfy (srov. *Kol 4,15*), nebo v Kolosech, kde se scházelo shromáždění v domě jistého Archippa (srov. *Fln 2*).

Když se později Akvila a Priska vrátili do Říma, pokračovali v plnění tohoto velmi důležitého poslání v hlavním městě Císařství. Když totiž Pavel píše Římanům, posílá tento výmluvný pozdrav: „Pozdravujte Prisku a Akvilu, kteří se mnou pracovali pro křesťanskou víru a nasadili pro mě vlastní život; jsem jim zavázán k vděčnosti nejen já, ale i všechny církevní obce pohanů-křesťanů. Posílám pozdrav i věřícím, kteří se shromažďují v jejich domě“ (*Řím 16,3-5*). Jak mimořádná chvála těchto dvou manželů zaznívá z těchto slov! A nevyjadřuje ji nikdo menší než apoštol Pavel. Výslovně v nich uznává opravdové a důležité spolupracovníky svého apoštolátu. Poukaz na skutečnost, že pro něho nasadili život, se patrně váže k zásahům v jeho prospěch během některého z jeho věznění, možná, že přímo v Efezu (srov. *Sk 19,23*; *1 Kor 15,32*; *2 Kor 1,8-9*). A to, že ke své vděčnosti přidružuje i vděk všech církevních obcí pohanů-křesťanů, dává i přes možnou nadsázku vytušit, jak rozsáhlý byl rozsah jejich činnosti a tím i vliv ku prospěchu Evangelia.

Pozdější hagiografická tradice propůjčila zcela výjimečný význam Priscille, přestože zůstává problematickou její identifikace s jinou Priscillou, mučednicí. V každém případě máme tady v Římě na Aventinu kostel, zasvěcený svaté Priscille, a na Via Salaria Katakomby svaté Priscilly. Takto přetrvává památka ženy, která byla v dějinách římského křesťanství jistě osobou velmi cennou a činnou. Jedna věc je jistá: do vděčnosti oněch

prvních křesťanských obcí, o které mluví svatý Pavel, je třeba zahrnout také naši vděčnost, poněvadž díky víře a apoštolskému nasazení věřících laiků, rodin, manželů jako Priscilla a Akvila dospělo křesťanství až k naší generaci. Mohlo tedy růst nejen díky apoštolům, kteří ho šířili. Aby mohlo zakořenit v zemi lidu, aby se mohlo živě rozvinout, bylo nezbytné nasazení těchto

Kostel sv. Priscilly v Římě

rodin, těchto manželů, těchto křesťanských společenství, věřících laiků, kteří poskytli půdu (*humus*) k růstu víry. Vždycky a jedině takto Církev roste. Tento manželský pár obzvlášť dokazuje, jak důležitá je činnost křesťanských manželů. Jsou-li nesení vírou a mocnou spiritualitou, stává se pro ně něčím přirozeným jejich odvážné nasazení pro Církev a v Církvě. Každodenní společenství jejich života se prodlužuje a v určitém smyslu proměňuje v přijetí společné zodpovědnosti ve prospěch mystického Těla Krista, nebo jeho malé části. Tak to bylo v první generaci a tak to bude i nadále.

Další nepřehlédnutelné poučení, které si můžeme vzít z jejich příkladu, je to, že se každý dům může přeměnit na malou církev. Nejen v tom smyslu, že v ní má vládnout typická křesťanská láska, činná pro druhého a vzájemně starostlivá, ale ještě více v tom smyslu, že celý rodinný život je na základě víry povolán pohybovat se v prostředí jediné vlády Ježíše Krista. Ne náhodou v *listě Efezanům* Pavel přirovnává manželský vztah ke snubnímu společenství, které existuje mezi Kristem a Církví (srov. *Ef 5,25-33*). Mohli bychom dokonce tvrdit, že Apoštol nepřímo jakoby tvaruje život celé Církve na životě rodiny. A Církev ve skutečnosti je rodina Boží. Važme si tedy Akvily a Prisky, těchto vzorů manželského života, odpovědně usilujících sloužit celému křesťanskému společenství. A nalezneme v nich vzor Církve, rodiny Boží pro všechny časy.

ZÁZRAKY

(zamyšlení Jeho Eminence Tomáše kardinála Špidlíka, S.I., čestného občana Pustiměře)

Zázračný rybolov... „Copak je na tom tak zázračného,“ prohlásil pohrdavě klouček ve škole. „Na před nechytli ryby a potom je chytli, to přece není žádný zázrak!“ Když jsem o té námitce slyšel, musel jsem se potutelně usmívat. Pokud se pamatuji, napadlo to i nás kdysi dávno v obecné škole a katecheta nám musel vysvětlovat, že to byl skutečný zázrak v očích rybářů, kteří znali jezero a věděli tedy dobře, že se v tuto hodinu ryby tak najednou nenahrnou.

Bible je plná zázraků. Některé jsou nápadné, jiné méně. Vzkříšení mrtvého je ovšem průkaznější než lov ryb. Zato však ty nenápadné divy bývají osobnější, víc působí na ty, kdo jsou nablízko. Ale hlavní otázka zní jinak. Je zázraků vůbec zapotřebí? Nebylo lépe bez nich? Tu námitku jsem slyšel od jednoho Němce, který si ji představil v jiné souvislosti. Byl v Itálii a jak se tu často stává, přišel zrovna do stávky. Nejely autobusy. Ale když tak bezradně stál s kufrem na nároží, nějaký dobrý člověk se ho zeptal, kam musí jít a zavezl ho tam. Dodal: „Byl pro mě jak anděl z nebe, hotový zázrak. Co bych si byl počal? Ti Italové jsou přece jenom dobří lidé. Umějí dělat zázraky v nemožných situacích. To my Němci jsme jináčí. Máme daleko raději pořádek bez zázraků.“

Tou poslední poznámkou se z banální cestovní příhody rozhovor svedl na teologické téma. Co je lepší? Světový řád, který vzorně klape, nebo zvláštní Boží ochrana v beznadějně situaci? Není lepší vůbec neonemocnět, než dostat rakovinu a pak se zázračně uzdravit v Lurdech? Můj Němec rozhodně optoval pro první případ. Ale nechtěl své mínění absolutně prosazovat. „Je to otázka vkusu“, dodal. Je-li to otázka vkusu, měl jsem pohotovými jiné příklady. Vypravoval jsem, že jsem se po škole stavoval na kávu. Bývala tam taková milá babička, které to sice trochu déle trvalo, ale všelicos se tam řeklo v klidu a pohodě. Pak babička zmizela a objevil se tam automat. Stačí mít drobnou minci, vypadne plastický pohárek, plastická lžička, cukr v papírku, všechno přesné, čisté, spořádané. Byl jsem tam jednou nebo dvakrát, víc ne. Otázka vkusu. Jde-li jen o kávu,

může to zůstat u vkusu. Ale jdeme-li dál, otázka se stává závažnou. Jde o postoj k životu. Ten pak se neskládá jenom z vypitých káv, z projetých cest autobusem a pracovních výkonů. Život se skládá ze setkání. Potkáváme lidi, navazujeme s nimi lidské styky. Ale setkáváme se také s Bohem, mluvíme s ním, modlíme se, prosíme ho a dostáváme.

S Bohem se ovšem máme setkat i v normálním spořádaném životě. Řekli bychom bez romantiky. Ale právě spořádaný a klidný život, kde je všechno předem organizované, působí uspávajícím dojmem. Stává se rutinou, mechanismem. Při pěkně organizované cestě do ciziny uvidíme mnoho památek, ale obyčejně se pramálo setkáme s obyvateli země. Něco se přihodí, defekt auta, na opuštěné silnici a nadosmrti si vzpomínáme na dobrého člověka, který nám přišel do cesty a pomohl nám.

Podobný je význam zázraků v Bibli. Geneze začíná mohutným líčením světového pořádku, krásy nebe a země, která vyšla z rukou Boha Stvořitele. Historie vyvoleného národa pak vypočítává stránku za stránkou, jak člověk na Boha zapomíná, ale Bůh pokaždé vstoupí do dějin svého lidu. Pomůže, zachrání při katastrofě, vyvede z rukou nepřátel. Každý takový div se stává setkáním s Bohem, lidé si znovu uvědomují jeho přítomnost v životě. Je to cosi podobného jako v symfonii. Disakordy předcházejí, abychom ocenili krásu akordu, který je popřípadě jen normální trojzvuk.

Krásná věc je pořádek světa. Ale je nebezpečný. Snadno se stane Bohem, kterému se všechno obětuje a za kterým se nevidí už nic osobního. Jsme ovšem spokojeni, když jezdí vlaky přesně podle jízdního řádu, když se ke každému vlaku přesně dostaví autobus. Ale to všechno má smysl, když nás vlak i autobus doveze k někomu, kdo nás čeká, když jsou to dopravní prostředky k domovu.

Účel a smysl biblických zázraků je otevřít oči k této skutečnosti. To předpokládá však i ze strany člověka, který div viděl, jistou dispozici a vnímavost. Když Ježíš nasycil zázračně zástupy chlebem, vzbudil pochopitelně velké nadšení v davu. Šli za ním i na druhou stranu jezera. Ale tam uslyšeli výtku: „Hledáte mě ne proto, že jste viděli znamení, ale proto, že jste jedli chleba“ (Jn 6,22). Setkání s Kristem je ovšem nadchlo, ale víc na ně zapůsobila zázračná sytost jídla. Ze styku s osobou se zase upadlo do věčného řádu. Zázrak se tedy minul účinkem. U učedníků tomu bylo opačně. Když nahrnuli zázračně spoustu ryb, nechali ryby rybami a šli za Ježíšem (Lk 5,11).

Je tedy v Písmu mnoho zázraků, ale přesto neodpovídá každému zázraku obrácení, tak jak to řekl Ježíš lidem, kteří za ním běželi po nasycení chleby. „Toto je skutek, jaký žádá Bůh: abyste věřili v toho, kterého On poslal“ (Jn 6,29). Říká se, že je dnes mnoho těch, kdo se pídí po zjeveních, kdo by chtěli vidět zázraky. Nevím, je-li jich víc, než kdy bývalo. Senzacechtiví lidé byli vždycky a budou i v náboženské oblasti. Spíš bych řekl, že dnešní člověk věří v zázrak organizace, pořádku, zajištěnosti. Jednotlivci jsou možná nepořádní, ale všichni doufají, že se najde jednou tak dobrá vláda a tak výtečné společenské zřízení, že se už nebudeme muset bát hladu, zimy, nouze o byt, nezajištěnosti na stáří. Nebudeme nikomu brát tento optimismus. I sv. Jan Zlatoústý se jím dává v některých homiliích uchvátit. Zdá se mu to docela ve shodě s plánem Božím. Jsme přece páni světa, Bůh nám ho dal, abychom si ho zařídili tak, aby byl krásný, spořádaný, aby nám sloužil. My svou lidskou prací uděláme ze země krásný přibytěk. Ale pořádek zůstává základní problém. Bude to nádražní hala nebo dům setkání? Nač by nám byl hrad, kdyby v něm nehořel krb, z něhož by mluvil jak z hořícího keře Jahve: „Já jsem tu“.

„MILUJTE SE NAVZÁJEM, JAKO JSEM JÁ MILOVAL VÁS“ (Jan 13,34)

(poselství papeže Benedikta XVI. k XXII. Světovému dni mládeže – 1. dubna 2007)

Draží mladi, u příležitosti 22. Světového dne mládeže, který se bude slavit v jednotlivých diecézích na Květnou neděli, chtěl bych vám nabídnout k rozjímání Ježíšova slova: „Milujte se navzájem jako jsem já miloval vás“ (Jan 13,34).

Je možné milovat?

Každý člověk touží milovat a být milován. A přece je tak nesnadné milovat! Ke kolika chybám a pádům v lásce dochází! Někdo dokonce podléhá pochybnosti, zda je láska vůbec možná. Přestože však citová vyprahlost či citová zklamání mohou vyvolat dojem, že láska je utopie či nedosažitelný sen, je snad třeba se jí proto zřeknout? Ne! Láska je možná a účelem tohoto poselství je přispět u každého z vás, kteří jste budoucností a nadějí lidstva, k oživení důvěry v pravou,

věrnou a mocnou lásku; lásku, která plodí pokoj a radost, lásku, která lidi spojuje a umožňuje jim zakoušet vlastní svobodu a vzájemný respekt. Dovolte mi tedy, abych spolu s vámi šel cestou „objevení“ lásky v jejích třech momentech.

Bůh, zdroj lásky

První moment se týká zdroje pravé lásky, který je jediný: je to Bůh. Dobře na to poukazuje svatý Jan, když tvrdí, že „Bůh je láska“ (1 Jan 4,8.16); nechce tím říci pouze to, že Bůh nás miluje, ale že samotné bytí Boha je láska. Stojíme tu před nejzářivějším zjevením zdroje lásky, kterým je trojiční tajemství: v jediném a trojičním Bohu existuje věčné sdílení lásky mezi osobami Otce a Syna, a tato láska není energie či sentiment, ale osoba – je to Duch Svatý.

Kříž Kristův zjevuje lásku Boží v plnosti

Jak se nám ukazuje Bůh-Láska? Jsme u druhého momentu naší cesty. I když jasná znamení božské lásky jsou patrná již ve stvoření, dochází k plnému zjevení niterného tajemství Boha ve Vtělení, kdy se Bůh stává člověkem. V Kristu, pravém Bohu a pravém člověku, jsme poznali lásku v celém jejím dosahu. „Skutečná novost Nového zákona – jak jsem napsal v encyklice *Deus caritas est* – nespočívá v nových myšlenkách, nýbrž v samotné postavě Krista, jenž slovům propůjčuje tělo a krev, což je naprosto neslýchaný realismus“ (č.12). Úplný a dokonalý projev božské lásky je v Kříži, kde – jak tvrdí svatý Pavel, „*Bůh dokazuje svou lásku k nám tím, že Kristus umřel za nás, když jsme ještě byli hříšníci*“ (Řím 5,8). Každý z nás proto může bez obavy, že se zmýlí, říci: „*Kristus mne miloval a zcela vydal sebe za mne*“ (srov. Ef 5,2). Žádný lidský život, vykoupený jeho krví, není zbytečný nebo bezcenný, protože všichni jsme milováni Jím osobně vášnivou, věrnou a bezmeznou láskou. Kříž, bláznovství pro svět, pohoršení pro mnohé věřící, je však „moudrostí Boží“ pro ty, kteří se jím nechají dotknout v hloubi svého bytí, „*neboť pošetílá Boží věc je moudřejší než lidé a slabá Boží věc je silnější než lidé*“ (srov. 1 Kor 1,24-25). Ukřížovaný, který po zmrtvýchvstání nese navždy znaky svého utrpení, totiž vynáší na světlo „falešnosti“ a lži o Bohu, zaobalených násilím, pomstou a vyhoštěním. Kristus je Beránek Boží, který bere na sebe hřích světa a vytrhává nenávisť ze srdce člověka. Toto je jeho pravdivá „revoluce“: láska.

Milovat bližního jako nás miluje Kristus

A jsme u třetího momentu naší reflexe. Na kříži Kristus volá: „*Žízním.*“ (Jan 19,28): zjevuje tak palčivou žízeň po lásce a po tom, aby byl každým z nás milován. Pouze tehdy, zakusíme-li hloubku a intenzitu tohoto tajemství, uvědomíme si nezbytnost a naléhavost milovat ho tak „jako“ On miloval nás. To zahrnuje závazek nasadit s Jeho podporou i vlastní život pro bratry, je-li to nutné. Již ve Starém zákoně Bůh řekl: „*Budeš milovat bližního svého jako sebe sama*“ (Lv 19,18), ale novost Krista spočívá ve faktu, že milovat tak, jako On miloval nás, znamená milovat všechny bez rozdílu, i nepřátele, „až do konce“ (srov. Jan 13,1).

Svědci Kristovy lásky

Chtěl bych se pozastavit nad třemi oblastmi každodenního života, v nichž jste zejména vy, drazí mladí, povoláni projevovat lásku Boží. První oblastí je Církev, která je naší duchovní rodinou, tvořenou všemi Kristovými učedníky. Pamětliví jeho slov: „*Podle toho všichni poznají, že jste moji učedníci, budete-li mít lásku k sobě navzájem*“ (Jan 13,35), oživte svým nadšením svou láskou činnost farností, komunit, církevních hnutí a mládežnických skupin, do nichž patříte. Buďte pohotoví při hledání dobra druhého a věrní přijatým závazkům. Neváhejte se s radostí zříkat svých zábav a přijímejte s dobrou náladou nezbytné oběti, dosvědčujte vaši lásku k Ježíši a hlásejte jeho Evangelium zejména svým vrstevníkům.

Příprava na budoucnost

Druhou oblastí, v níž jste povoláni vyjadřovat lásku a růst v ní, je vaše příprava na budoucnost, která vás čeká. Jste-li zasnoubeni, má pro vás Bůh svůj plán jako pro budoucí manžele a rodinu a je tedy nutné, abyste jej objevovali za pomoci Církve, osvobození od rozšířeného předsudku, že křesťanství svými příkazy a zákazy klade překážky radosti z lásky a brání zejména zakoušení onoho štěstí, které muž a žena hledají ve vzájemné lásce. Láska muže a ženy je v počátcích lidské rodiny a manželství, vytvářené mužem a ženou, má svůj základ v originálním Božím plánu (srov. Gen 2,18-25). Naučit se milovat se jako manželé je podivuhodná cesta, která však vyžaduje náročnou přípravu. Období známosti je zásadní k tomu, aby mohlo vzniknout manželství, a zároveň je časem zkoušky a očekávání, který je třeba prožít v určité zdrženlivosti gest i slov. Tak může láska zrát v pečlivosti a pozornosti k druhému, pomáhat při sebeovládání, rozvíjet respekt k druhému a vůbec všech známek pravé lásky, která nehledá na prvním místě své uspokojení a vlastní blaho. Ve společné modlitbě žádejte na Pánu, aby vaši lásku chránil, dal jí růst a očišťoval ji od každého sobectví. Neváhejte odpovědět velkodušně na Pánovo povolání, protože křesťanské manželství je v pravém a vlastním smyslu povoláním v Církvi. Stejně tak, drazí mladí, chlapci a děvčata, buďte připraveni říci „ano“, povolá-li vás Pán k následování cestou služebného kněžství nebo zasvěceného života. Váš příklad bude povzbuzením pro mnohé jiné vaše vrstevníky, kteří hledají opravdové štěstí.

Růst v lásce každý den

Třetí oblastí závazku, který je zahrnut v lásce, je každodenní život v jeho nejrůznějších souvislostech. Mám na mysli zejména rodinu, školu, práci a volný čas. Drazí mladí, pěstujte svoje talenty nejen proto, abyste dosáhli společenského postavení, ale také abyste pomáhali „růst“ druhým. Rozvíjejte svoje schopnosti nejen proto, abyste se stali „konkurenceschopnými“ a „produktivními“, ale abyste byli „svědky lásky“. Odbornou

formaci spojujte s úsilím osvojit si náboženské poznatky užitečné k odpovědnému plnění vašeho poslání. Vybízím vás, zejména, k prohloubení sociálního učení Církve, aby byla vaše činnost ve světě inspirována a osvicena jeho principy. Duch Svátý dá vaši lásce invenci, abyste vytrvali v závazcích, které přijmete, a odvahu k iniciativám, abyste mohli nabízet svůj přínos k budování „civilizace lásky“. Horizont lásky je skutečně neomezený: je to celý svět!

„Mějte odvahu milovat“ podle příkladu svatých

Draží mladí, chtěl bych vás vybídnout k odvaze milovat a netoužit ve svém životě po ničem menším než po silné a krásné lásce, schopné dát celé existenci radostnou realizaci daru vás samotných Bohu a bratřím podle příkladu Toho, který prostřednictvím lásky navždy přemohl nenávist a smrt (srov. *Sk 5,13*). Láska je jediná síla schopná změnit srdce člověka i celé lidstvo a učinit plodnými vztahy mezi muži a ženami, mezi bohatými a chudými, mezi kulturami a civilizacemi. Doslýchávají to životy Svatých, kteří jsou jako praví přátelé Boží přívodem a odrazem této původní lásky. Snažte se je lépe poznat, svěřte se jejich přímluvě, snažte se žít jako oni. Zmíním jen Matku Terezu, která pohotově odpověděla na Kristovo volání „Žizním“, jež se jí hluboce dotklo, a začala v Indii na ulicích Kalkaty sbírat umírající. Od té doby bylo její jedinou touhou tišit žízeň Ježíšovy lásky nikoli slovy, ale konkrétními skutky tím, že rozpoznávala jeho znetvořenou, žizníčí tvář ve tvářích těch nejchudších mezi chudými. Blahoslavená Tereza uvedla do praxe Pánovo učení: „*Cokoli jste udělali pro jednoho z těchto mých nejposlednějších bratří, pro mne jste udělali*“ (srov. *Mt 25,40*). A poselství této pokorné svědkyně božské lásky se rozšířilo na celý svět.

Tajemství lásky

Každému z nás, draží přátelé, je dáno dosáhnout téhož stupně lásky, ale jedině za pomoci nezbytné podpory božské Milosti. Pouze Pánova pomoc nám totiž umožní uniknout před rezignací na mimořádnost úkolu, který je třeba splnit, a vlije nám odvahu uskutečnit to, co je lidsky nemyslitelné. Kontakt s Pánem v modlitbě nás uchovává v pokoře a připomíná nám, že jsme „služebníci neužiteční“ (srov. *Lk 17,10*). Zejména Eucharistie je velkou školou lásky. Pravidelná zbožná účast na mši svaté a následující okamžiky adorace strávené v eucharistickém Ježíšově společenství umožní snadněji pochopit, co je to délka, šířka, výška a hloubka jeho lásky, která překračuje každé poznání (srov. *Ef 3,17-18*). Účast na eucharistickém chlebě spolu s bratřimi v církevním společenství pak umožňuje, jak to učinila Nejsvětější Panna s Alžbětou, tlumočit „ihned“ Kristovu lásku do velkodušné služby bratřím.

Na setkání do Sydney

Inspirovající je v této věci pobídka apoštola Jana: „*Děti, nemilujme jen slovem a jazykem, ale činem, doopravdy. Podle toho poznáme, že jsme z pravdy.*“ (1 *Jan 3,18-19*). Draží mladí, v tomto duchu vás zvu k prožití Světového dne mládeže spolu s vašimi biskupy v jednotlivých vašich diecézích. Je to jedna z důležitých etap setkání v Sydney, jehož tématem bude: „*Až na vás sestoupí Duch svatý, dostanete moc a budete mými svědky*“ (*Sk 1,8*). Matka Boží, Matka Krista a Církve, kéž vám pomáhá dát všude zaznívat volání, které změnilo svět: „*Bůh je láska!*“ Provázím vás svou modlitbou a ze srdce vám žehnám.

Ve Vatikánu, 27.ledna 2007

Benedictus PP XVI

PEREGRINATIO AD FONTES FIDEI

NEDĚLE, 18. BŘEZNA 2007

PROGRAM:

9.00: BÁNOV

(farní kostel sv. Martina:
připomenutí svátosti křtu)

10.00: SUCHÁ LOZ

(mše sv. v kostele sv. Ludmily)

Návštěva hřbitova a modlitba za zemřelé

12.00: oběd (*hradí se na místě*)

15.00: VELEHRAD

(prohlídka baziliky, Apoštolské vyznání víry
a modlitba v kapli Matky unie)

Předpokládaný návrat kolem 17h.

Cena dopravy: **150,-Kč**

Závazné přihlášky včetně zaplacení dopravy: **do 28. února 2007**

Pustiměř: *paní Šmehlíková*; Drysice: *paní Adamcová*; Podivice: *paní Maráková*

ODJEZD:

7.15: PODIVICE

(u kostela)

7.20: DRYSICE

(zastávka ČSAD)

7.30: PUSTIMĚŘ

(zastávka ČSAD
u školy, v Prusích)

7.35: VÝŠKOV

(zastávka „Palánek“)

**KANCIONÁLY
SEBOU!**

PEREGRINATIO AD LIMINA APOSTOLORUM ŘÍM: 7.- 14. ČERVNA 2007

CENA POUTNÍHO ZAJEZDU: 6.000,-Kč

CENA ZAHŔNUJE: dopravu (luxusní autokar), ubytování s polopenzí (5 nocí - poutní dům Velehrad; cca 200m od baziliky sv. Petra)

CENA NEZAHŔNUJE: vstupy do historických objektů, jízdenky na metro (cca 100 euro), cestovní pojištění.

PŔHLÁŠKY (včetně zálohy 50% ceny; splatnost celé částky nejpozději do 31.3.):

Dr. Josef Beníček, 683 21 Drysice 115, 517.356.351; 723.593.106; josef.benicek@tiscali.cz (vždy po mši svaté ve všední dny)

POŘAD BOHOSLUŽEB: 11. – 18. února 2007

DEN	LITURGIE	FARNOST	ÚČTYSL MŠE SV.
NEDEĚLE 11. února	6. NEDEĚLE V MEZIDOBÍ SVĚTOVÝ DEN NEMOCNÝCH <u>DRYSICE, PODIVICE:</u> UI ČLENĚNÍ SV. NEMOCNÝCH	PUSTIMĚŘ 8.00	na podkování Pánu Bohu
		DRYSICE 9.30	na počestkování Pánu Bohu s prosbou o další B. požeňnání
		PODIVICE 11.00	za Boží ochranu, pomoc Panny Marie a sv. Josefa
PONDĚLÍ 12. února	PONDĚLÍ 6. TÝDNE V MEZIDOBÍ	PUSTIMĚŘ 17.00	za + Marii BINKOVOU a rodiče ŠMEHLÍKOVY
ÚTERÝ 13. února	ÚTERÝ 6. TÝDNE V MEZIDOBÍ	PODIVICE 8.00	na úmysl dárců
STŘEDA 14. února	STŘEDA 6. TÝDNE V MEZIDOBÍ	DRYSICE 17.00	za + Vojtěšku SLAVÍKOVOU a manžela
ČTVRTEK 15. února	ČTVRTEK 6. TÝDNE V MEZIDOBÍ	PUSTIMĚŘ 17.00	za + Ečardu ŠMEHLÍKA, rodiče s třeťu a duše v očistci
PÁTEK 16. února	PÁTEK 6. TÝDNE V MEZIDOBÍ	PUSTIMĚŘ 17.00	za živé a zemřelé přes měřské farniky
SOBOTA 17. února	SOBOTA 6. TÝDNE V MEZIDOBÍ		
NEDEĚLE 18. února	7. NEDEĚLE V MEZIDOBÍ	PUSTIMĚŘ 8.00	za + Jitroslava DRBALA a rodiče
		DRYSICE 9.30	za + Stěnslava KUPČÍKA, + sestry a rodiče z obou stran
		PODIVICE 11.00	za + Ludvíka FRĚLÍCHA, rodiče, živou a + rodinu

PRAVIDELNÁ MĚSÍČNÍ SBÍRKA

PUSTIMĚŘ: 5.300,-Kč;   DRYSICE: 3.100,-Kč;   PODIVICE: 2.200,-Kč
PÁN BŮH ZAPLAŤ VŠEM, KDO PAMATUJETE NA POTŘEBY FARNOSTI.

ÚMYSLY APOŠTOLÁTU MODLITBY NA MĚSÍC ÚNOR

1. Aby se bohatství země, jež Bůh daroval všem lidem, užívalo moudře a podle zásad spravedlnosti a solidarity.
2. Aby boj proti nemocem a velkým epidemiím ve Třetím světě, nacházel v duchu solidarity stále velkorysejší spolupráci u všech národů.
3. Abychom dokázali vidět nejen tělesné, ale i duchovní potřeby nemocných ve svém okolí.
4. Aby nám Maria, Matka božské milosti, připomínala, že našim jistým povoláním Božích dětí je svatost, a tajemstvím milosti a svatosti je opravdová úcta k Matce Páňe.

FARNÍ INFORMÁTOR, XIII. roč., týdeník farností PUSTIMĚŘ, DRYSICE, PODIVICE (zázn. 517356351, mobil: 723593106, josef.benicek@tiscali.cz).
Vychází každou neděli díky Božímu požeňnání, mému namáhání a vašemu finančnímu přispívání. Na mě pamatujte v modlitbě a na svůj příspěvek u pokladny v kostele – „Přispěky na Farní Informátor“ označené (resp. na účet farnosti u ČS a.s., Vyškov, č.ú.: 1560129309/0800), neb bez toho, jak každý nepochoybě ví, by letošní ročník mohl být i poslední. Tisk: MORAVIATISK spol s r.o.; tisk 1ks=10,-Kč. Ve formátu pdf na www.pustimer-farnost.cz.